

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXVII Kaina 25 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, GRUODIS — DECEMBER 27, 1983

Nr. 255

„Aušra“ Nr. 31(71)

Tai skelbia Aničas

1982.III.17 LTSR valstybinės respublikinės bibliotekos konferencijų salėje Vilniaus pedagoginio instituto rektorius prof. J. Aničas skaitė paskaitą apie religijos vaidmenį šiuolaikinėje ideologinėje kovoje, apie tai, kaip klasinis priešas prieš mūsų šalį panaudoja religiją, buržuazinį nacionalizmą. Pranešėjas pažymėjo, kad viena iš pagrindinių priemonių prieš realųjį socializmą — nacionalizmas, vietinio nacionalizmo ir religijos sąjunga, Lenkijoje toks pavyzdys akivaizdus. Religinis fanatizmas ir buržuazinis nacionalizmas čia žengia koja kojon. Ir prieš Tarybų Lietuvą kelia galvą buržuazinių nacionalistų ir klerikalų sąjunga.

Lietuvoje esama 630 religinių katalikiškų bendruomenių. Jomis priešai ir naudojami. Dar rengiamasi pasinaudoti krikščionybės įvedimo Lietuvoje 600 metų sukaktimi. Priešai nori išardyti mūsų visuomenės vienybę, todėl nori suplakyti religinį jausmą su nacionaliniu jausmu, lietuvių katalikų priešpastyti rusi pravoslavui, apskritai — rusi. Reakcioneriai ideologiniais tikslais nesilaiko Biblijos, skelbiančios visų žmonių vienybę, lygybę. (Buvo cituojamas šv. Raštas: „Nėra nei graiko, nei žydo...“). Todėl mes turime moralinę teisę reikalauti laikyti Biblijos. Lietuvių buržuazinės emigracijos klerikalai ypatingai suinteresuoti ideolo-

ginės diversijos prieš Tarybų Lietuvą propagavimu. Paminėtas Bronys Raila ir kiti.

Religija savaime neskatina priešišku socializmui jausmų, bet, stengiamasi pridengus tautiškumo skraiste, padaryti lietuvius katalikus rezistentais, antisocialistiniais atskaldūnais. Anot ateistų praktiškai daroma šitaip: jungiama lietuvių su katalikių, painiojamos savokos — vietoje nacionalizmo peršamas tautiškumas. Pervertinama ir falsifikuojama teigiama katalikių įtaka lietuvių kultūrai ir istorijai. Skelbiamas šūkis: jei tu tikras lietuvis ir tau brangi lietuvių kultūra, turi būti katalikas. Pozityvus, lojalus Tarybų Lietuvos klerikalų nusistatymas yra lietuvių išdavimas. Tokių lojalių santvarkai kunigų yra dauguma. Ekstremistų kunigų veiklą inspiruoja emigracija. Socialistinis internacionalizmas sutapatinamas su nacionaliniu nihilizmu. Principinė, humaniška partijos linija sutapatinama su carinės Rusijos politika. Aničas teigė, kad Lietuva niekada nebuvo lietuviškesnė, kaip dabar, tarybinės santvarkos metais.

Štai kuo sostinės klausytojus „maitina“ Lietuvos kultūros ir jaunimo moralės duobkasys.

Klausytojas

(Šiuo baigiamą „Aušros“ Nr. 31(71). Red.)

Prašo paleisti Viktorą Petkų

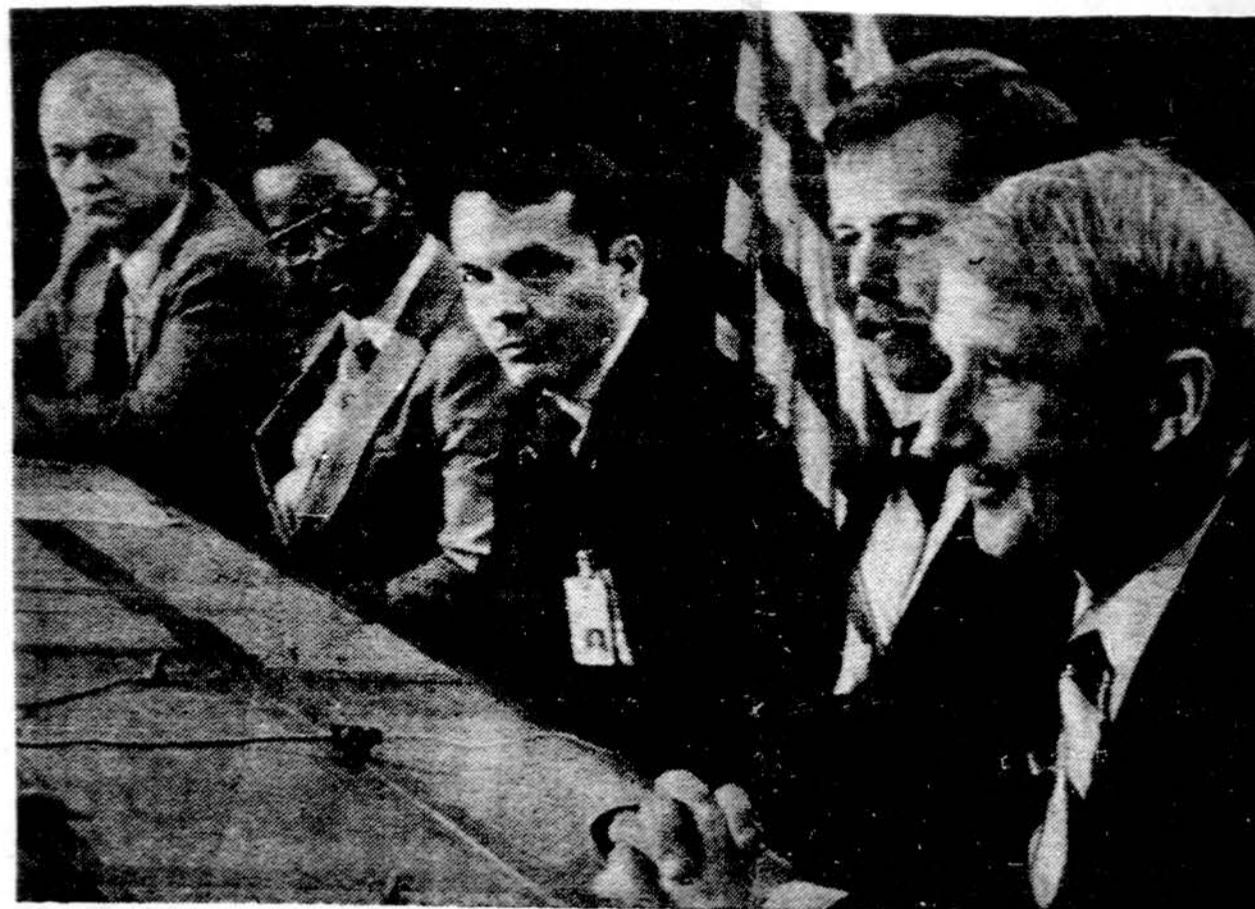
Trys tūkstančiai du šimtai vokiečių Vakarų Vokietijoje, pasirašė peticiją Sovietų Sąjungos komunistų partijos generaliniam sekretoriui Andropovui dėl lietuvių sąžinės kalinio Viktoro Petkaus išlaisvinimo. Peticijoje, kurią parengė Vakarų Vokietijoje ir Austrijoje veikiantis Tarpautinis Viktoro Petkaus komitetas, atkreipiamas dėmesys, kad Viktoro Petkaus sveika-

tos būklė lageryje yra labai pablogėjusi, kad dėl to jam yra reikalinga skubi specialistų gydytojų pagalba, kad Petkaus įkalinimas prieštarauja Helsinkio konferencijos nutarimams, kuriuos pasirašė ir jisipareigojo vykdyti taip pat ir Sovietų Sąjungos vyriausybė. Dėl to sovietų vyriausybė yra prašoma nedelsiant išlaisvinti nekaltai kalinamą lietuvių kataliką Viktorą Petkų. Peticijos autoriai siūlo sovietinei valdžiai leisti Petkų išpirkti ir nustatytas išpirkimo sąlygas pranešti Vakarų Vokietijos vyriausybei. Drauge su peticija sovietų ambasadai Bonnėje buvo įteiktas ir dešimties vokiečių pasižadėjimas dirbti vienerius metus sovietiniame lageryje be atlyginimo, tuo atveju, jeigu Viktoras Petkus būtų išlaisvintas. Peticiją pasirašiusieji taip pat prašo sovietų komunistų partijos generalinį sekretorių tuojau išlaisvinti lietuvius kunigus Alfonsą Svarinską ir Sigitą Tamkevičių, nes ir šie du Lietuvos katalikai nepadarė jokio nusikaltimo, už kurį turėtų būti baudžiami pagal sovietų baudžiamąjį kodeksą.

Vengrų žingsnis į demokratiją

Budapeštas. — Vengrijos žinių agentūra paskelbė, jog valstybės konstitucija bus papildyta. Sudaroma valstybės taryba, kuri prižiūrės konstitucijos vykdymą. Kitas valdžios dekretas nustato, kad ateityje į valstybinę tarybą ir savivaldybių tarybas rinkimų metu bus iškeliami ne po vieną, bet po du kandidatus. Teisingumo ministeris Imre Markoja paskelbė, kad ir anksčiau taisyklės leisdavo nominuoti daugiau negu po vieną kandidatą į kiekvieną vietą, tačiau dėl įvairių priežasčių būdavo nominuojama tik po vieną kandidatą. Dabar bus žengtas žingsnis į „demokratiją“. Visi kandidatai galės būti rinkimams vesti vienos dienos kampanija, siūlyti savo planus ir idėjas. Suvaržymai bus palikti: nebus galima išskirti kandidatų, kurie būtų nusistatę prieš socializmą ir prieš tarptautinę taiką ir prieš valstybės saugumą, skelbia vengrų agentūra.

— Apie 6,000 Grenados salos gyventojų pasirašė peticiją, kuri prašo įsteigti „politinę sąjungą“ su JAV. Šalį pradžioje valdė diktatorius Sir Eric Gairy, vėliau valdžią paėmė komunistas Bishop. Gyventojai nori laikinos asociacijos su Amerika mažiausiai penkeriems metams, rašoma peticijoje, kuri įteikta salos gubernatoriui.

Daugkartinio skridimo erdvėlaivio nauja įgula McCandless, dr. Ronald McNair, pulk. leit. Robert Stewart, leit. komanderis Robert Gibson ir dėdės sausio 30. Iš kairės: kapitonas Bruce Vance Brand.

Užsienio spauda apie kunigų teismus

Roma. — Vatikano dienraštis „L'Osservatore Romano“ gruodžio 5 d. paskelbė ilgą informaciją apie Kybartų klebono kunigo Sigitą Tamkevičiaus nuteisimą Vilniuje. Remdamasis sovietinės TASS agentūros pranešimu, dienraštis primena kunigui Sigitui Tamkevičiui primestus kaltinimus — tariama antikonstitucinė ir priešvalstybinė veikla, kulto bei religinių susivienijimų nuostatų pažeidimą, tikinčiųjų kurstymą, nuolat šmeižiant Sovietų Sąjungos socialinę bei politinę sistemą ir t.t. Vatikano dienraštis, pateikęs ištraukas iš TASS komunikato apie kunigo Tamkevičiaus nuteisimą, atkreipia dėmesį, kad Kybartų klebonas kunigas Tamkevičius iš tikrųjų savo parapijoje buvo labai gerbiamas. Parapijos tikintieji, sužinoję apie jo suėmimą, labai gausiai ir vieningai susirinko į savo bažnyčią bendrai maldai už klebono išlaisvinimą. Remdamasis Vatikano radijo dienraščio komentaru, „L'Osservatore Romano“, rašo, kad iš kunigui Tamkevičiui paskelbto teismo sprendimo galima spręsti, kad sovietinis teismas ir TASS'o agentūra net vaikų ir jaunimo katekizaciją, net Evangelijos skelbimą, tikinčiųjų teisių gynimą ir tikėjimo praktikuojimą laiko antikonstitucine ir antivalstybine veikla. Laikraštis šia proga primena, kad šių metų gegužės 6 d. ir kitas Lietuvos kunigas — Alfonsas Svarinskas, kuris, kaip ir kun. Tamkevičius, dalyvavo Tikinčiųjų Teisėm Ginti Katalikų Komitete, už panašius kaip ir kunigui Tamkevičiui primestus kaltinimus, buvo nuteistas septynerius metus kalėti griežto režimo lageryje ir trejiems metams tremties. Plačias informacijas apie kunigo Sigitą Tamkevičiaus nuteisimą Vilniuje paskelbė ir visi didieji Italijos laikraščiai.

Reuterio žinių agentūra gruodžio 6 d. paskelbė ilgą pranešimą apie smarkiai sugriežtintas represines priemones prieš tikinčiuosius ir jų religines bendruomenes Sovietų Sąjungoje Andropovui perėmus valdžią. Kaip

šios represinės politikos naujausia ir akivaizdų pavyzdį, Reuterio agentūra paminėti lietuvių kunigo Sigitą Tamkevičiaus nuteisimą Vilniuje laisvės atėmimu. Abiejų lietuvių kunigų įkalinimu, apkaltinus juos tariama antivalstybine veikla, kaip ir kitomis represinėmis priemonėmis, rašo Reuterio agentūra, sovietai siekia nuslopinti stiprų religinį sąjūdį Lietuvoje. Stebėtajai mano, jog Maskva bijo, kad katalikiškoje Lietuvoje gali kilti panašūs įvykiai, kaip kaimyninėje Lenkijoje. Sovietų Sąjungos Konstitucija, rašo agentūra, formaliai užtikrina visiem savo piliečiams sąžinės laisvę ir teisę išpažinti savo tikėjimą, tačiau, gyvenimo tikrovė liudija visai ką kitą. Religinės bendruomenės yra slopinamos ir varžomos, tikintieji šalinami iš darbo. Sovietinei valdžiai, pažymi Reuterio agentūra didelį rūpestį taip pat kelia jaunimo tarpe augantis religingumas, kuris akivaizdžiai paneigia komunistų pranašavimą, kad socialistinėje valstybėje ir santvarkoje religijai yra lemta žūti.

Veidmainiškas žvilgsnis į taiką

Frankfurtas. — Grupė žymių Vakarų pasaulio rašytojų ir intelektualų, jų tarpe Nobelio literatūros premijos laureatas vokiečių Heinrich Boell, Frankfurto knygų mugės užbaigimo proga, nauju atsišaukimu kreipėsi į Sovietų Sąjungos vyriausybę, ragindamas išlaisvinti iš tremties Nobelio Taikos premijos laureatą akademiką Sacharovą. Tarptautinė žmogaus teisių federacija Paryžiuje, iš savo pusės, apkaltino Sovietų Sąjungą grubiu susidorojimu su taikos šalininkais ir pilietinių teisių bei laisvųjų gynėjais. Federacija atkreipia dėmesį, kad taikos šalininkai, kovojantys už abipusį Rytų ir Vakarų nusiginklavimą, yra persekiojami ir areštuojami Sovietų Sąjungoje kaip tik tuo metu, kai sovietai skatina Vakarų visuomenę protestuoti prieš Vakarų branduolinių ginklavimąsi.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Japonijos sosto įpėdinis princas Akihito šventė savo 50 m. gimtadienį.
— Zimbabvė paleido iš kalėjimo tris baltus aviacijos karininkus, kurie kalėjo 17 mėnesių. Anksčiau buvo paleisti kiti trys įtariamieji karininkai, kaltinami ryšių su Pietų Afrika palaikymu.
— Libane veikiant musulmonų šventojų karo grupė įsėjo Ameriką ir Pranciją per 10 dienų išvežti iš Libano savo kareivius, nes po to bus pradėti puolimai, kurie sukels „žemės drebėjimą“.
— Europos Rinkos vykdomoji taryba pripažino, kad ekonominės sankcijos, taikomos Sovietų Sąjungai po Lenkijos karo stovio įvedimo, buvo tyliai atšauktos.
— Senatorius Edward Kennedy pareiškė ketvirtadienį, kad Amerikoje, be jokių abejonių yra skurdo ir bado ženklų. Jis reikalavo skirti daugiau lėšų kovai su alkium.
— Turkijos gynybos ministras Zeki Yavuzturk pareiškė, kad Turkija savo teritorijoje nepriims branduolinių sparnuotųjų raketų.
— San Francisco ligoninėse yra 14 pabėgėlių iš Laos, kurie miškuose prie Napa, į šiaurę nuo San Francisco, prisirinko nuodingų žalsvųjų musmirių ir jų prisivalgė. Šis grybas „amanita phalloides“ yra pats nuodingiausias iš visų nuodingų grybų ir jų nuodams nėra antidoto. Laos žmonės sako, kad tos musmirės labai panašios į jų tėvynėje buvusius valgomus grybus.
— Monako princas Rainier paskelbė, kad jo dukte princesė Caroline gruodžio 29 ištekė už italo biznierių sūnaus Stefano Casiraghi. Jis yra 23 m., o princesė — 27 m. Princesės pirmas vyras buvo prancūzas Philippe Junot. Jiedu susituokė 1979 m., o po dviejų metų išsiskyrė. Vatikano šaltiniai pareiškė, kad antrosios princesės vedybos nebus pripažintos, jei ji negaus pirmųjų vedybų anuliuavimo. Toks prašymas buvo įteiktas ir Vatikanas jį dar svarsto.
— Sovietų kariuomenės laikraštis įsėjo Turkiją, kad jį neįsileistų į savo teritoriją Amerikos branduolinių ginklų.

Lenkija po dvejų „normalėjimo“ metų

Varšuva. — Lenkijoje viešai ir slapta buvo paminėta dvejų metų sukaktis nuo karinės padėties įvedimo. Lenkai vadina tą įvykį „Jaruzelskio karo paskelbimu“. Padėtis Lenkijoje kasdien blogėja. Komentatoriai prisimena, kad panašus liaudies nepasitenkinimas komunistine valdžia buvo Vengrijoje ir Čekoslovakijoje. Režimai buvo pakeisti, jiems greit pavyko padėti „normalizuoti“. Lenkijoje tai vyksta labai sunkiai.

Nurodoma, kad Lenkijoje buvo kita padėtis. Vengrai iš viso turėjo tik 13 „vilties dienų“. Po jų atėjo rusų tankai. Čekoslovakijos svajonės apie laisvesnį rytojų tęsėsi septynis mėnesius. Po jų atvažiavę Varšuvos pakto šarvuočiai ir „Pragos pavasarij“ pavertė šalta žiema. Lenkijoje tas laisvėjimas tęsėsi daug ilgiau, net 16 mėnesių. Didelį vaidmenį suvaidino katalikų Bažnyčia ir „Solidarumas“.

Daug pabėgėlių

New Yorkas. — Pagal Jungtinių Tautų aukštojo komisariato pabėgėlių reikalavimus surinktus statistinius duomenis, šiuo metu pasaulyje yra daugiau negu dešimt milijonų politinių pabėgėlių, daugiausiai iš Azijos ir Afrikos kraštų. Vien iš Afganistano, nuo sovietinės okupacijos pradžios, į kaimyninį Pakistaną pasitraukė apie tris milijonus afganų pabėgėlių. Didelę pabėgėlių masę taip pat sudaro žmonės, kurie pastaraisiais metais labai rizikingomis aplinkybėmis pabėgo iš komunistų užvaldytų Pietryčių Azijos kraštų — Vietnamo, Kambodijos, Laos. Nemažą skaičių šių žmonių, pabėgusių nuo komunistinės diktatūros, priglaudė įvairūs Vakarų kraštai, jų tarpe — pirmoje eilėje — Jungtinės Amerikos Valstybės, bet likusieji tebėra pabėgėlių stovyklose įvairiose Azijos kraštuose, ypač Tailande, laukdami galimybės kur nors pastoviai įsikurti.

„Amnesty“ papeikė Rytų Vokietiją

Tarptautinė žmogaus teisių gynybos organizacija „Amnesty International“ pasiuntė laišką komunistinėms Rytų Vokietijos lyderių Honnecker, protestuodama prieš kitaminių persekiojimą tame krašte. Amnestijos organizacija tuo pačiu metu paskelbė išsamų raportą apie įsitikinimų laisvės aprėžimus komunistų valdomoje Rytų Vokietijoje, apie susidorojimą teisminėmis priemonėmis su tais žmonėmis, kurie išdrįsta viešai kritikuoti valdžios politiką. Tam tikslui yra net piktinaudžiaujama baudžiamoji kodekso nuostatai. Pavyzdžiui, raporte pažymima, kad dažnai yra pritaikomas baudžiamoji kodekso 99-tasis straipsnis (valstybės išdavystė), siekiant pateisinti nubaudimą sunkiomis bausmėmis tų žmonių, kurie tepainformavo užsienio žurnalistus apie savo norą emigruoti į Vakarų. Amnestijos organizacija pateikia kelių asmenų pavardes, kurie už tai buvo nuteisti tris metus kalėti. Teismo procesai dažniausiai vyksta už uždarytų durų, tuo pažeidžiant tarptautinį susitarimą dėl pilietinių ir politinių žmogaus teisių apsaugojimo, susitarimą, kurį yra pasirašiusi ir Rytų Vokietija.

— Irano radijas paskelbė, kad buvo sušaudyti 17 asmenų už narkotikų prekybą ir už valstybės saugumo jėgų neklausymą.

KALENDORIUS

Gruodžio 27 d.: Šv. Jonas Ap., Fabijolė, Dautaras, Eglė.
Gruodžio 28 d.: Nekalti Berneliai, Rimas, Vyga.

Saulė teka 7:17, leidžiasi 4:24.

ORAS

Debesuota, temperatūra dieną 15 l., naktį 5 l.

Kam tarnauja

VAKARŲ PACIFISTAI

Nūdien Vakarų ir Rytų kraštuose aktyviai reiškiasi pacifistų ir „pacifistų“ judėjimai. Bet pirmiausia išsiaiškinkime, kas yra pacifizmas. Dr. J. Girnius (LE XXI, 316 psl.) šią sąvoką taip paaiškina: „pozityviai reikšiami — rūpinimasis taikos pasaulyje igyvendinimu, keliant moralinių principų galiojimą tautoms ir skatinant jų susijungimą visą pasaulį apimančia tautų sąjunga; negatyvia reikšime — besąlyginis kiekvieno karo smerkimas nusikaltimu ligi atsakymo atlikti karinę prievolę“. Pati pacifizmo sąvoka kilusi iš lotynų kalbos žodžio „pax“ — taika.

Tačiau ir karo galutinis tikslas yra taika. Jau senovės romėnai sakydavo: „Si vis pacem, para bellum“ (nori taikos, ruoškis karui). Tačiau vienas karas nelygus kitam karui, ir taika nelygi taikai. Yra karų, kuriais ginama laisvė, bet pastaruoju metu vedama daugiau karų laisvoms tautoms pavergti. Tas „pacifistas“, kuris atsisako atlikti karinę prievolę, kad pasirodytų ginti savo kraštą, praktiškai sutinka su prielaida, kad jo kraštas gali būti pavergtas.

Pacifistiniai judėjimai yra labai seni. Nūdien jie yra dveji: Vakarų ir Rytų pacifizmas. Kuo jie skiriasi? Į šį klausimą atsako Austrijos sostinėje Vienoje leidžiamame mėnesiniame laikraštyje „Ost Nachrichten“ (Nr. 14-15, 1983) žinomas čekoslovakų publicistas ir laisvės kovotojas Jiri Lederer (gimęs 1922 m., netikėtai miręs 1983.X.12). Jo rašinio antraštė: „Rytų pacifistai tyli“ (Und die westlichen Pacifisten schweigen).

Straipnio autorius tvirtina, kad pastaruoju metu sovietai nepaprastai išplėtė Vakarų ir Rytų kraštuose vadinamą „pacifistinį judėjimą“, kuris yra tačiau ne kas kita kaip masinio pobūdžio melų propaganda. Deja, Vakarų pacifistai šio sovietinio „pacifizmo“ nesupranta ir dažniais atvejais prie jo jungiasi, nors jis ta nauja ne taikai, bet laisviems kraštams pavergti. Šis „pacifistinis“ propaganda prasidėjo Vietnamo karo metu, kai tariamieji „pacifistai“ apšaukė Vietnamo tautos laisvę ginančius Amerikos karinius „agresorius“. Ši melų kompanija turėjo pasisekimą: JAV-bėse buvo sukeltos milžiniškos demonstracijos „už taiką“, „už karo Vietname užbaigimą“. Visa tai turėjo įtakos Amerikos valdžiai. Jos kariuomenė buvo iš Vietnamo atitraukta, nelaimingas kraštų paliktas komunistams. Tačiau, kai Pietų Vietname buvo vykdomas nekaltų gyventojų žudymas, teroras, kai Vietnamo komunistinė vyriausybė pasinėdė karines pajėgas į Kambodiją, Vakarų „pacifistai“ nutilo, neprotestavo ir tyliai sutiko su naująja agresija. Štai kam pasitaravo „pacifizmas“.

Kai 1979 m. pabaigoje Sovietų Sąjungos milžiniškos karinės pajėgos užėmė Afganistano valstybę ir jau ketverius metus laiko šį kraštą užpavė, kai Afganistano tauta nenori šios okupacijos ir visomis jėgomis okupacijai priešinosi, Vakarų „pacifistai“ tyli, neprotestuoja prieš Sovietų užmačius, jų vykdomą terorą.

Eikime prie branduolinių bei raketinių ginklų. Kai apie 1970 metus Sovietų Sąjunga pradėjo diegti garsiąsias savo SS-20 raketas, kurios nukreiptos prieš laisvuosius

DIDINGI ŠV. KAZIMIERO METAI

UŽSIENIEČIAI VOKIETIJOJ

K. BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Jdomus buvo syki kažieno tartas vaizdingumas, kad visi minėjimai, visos sukaktys yra mūsų išsvijęs gyvenimo puošmenos. Galima su tuo sutikti, nes tai iš tikrųjų yra gana didelė tiesa. Bet žiūrint iš arčiau ir leidžiantis gilyn, matome, kad tai nėra vien puošmenos. Sukaktų minėjimai, kaip išskilmingi jie bebūtų, savo esme iškyla virš kasdienybės, sujūdina vienodų dienų vandenį, o svarbiausia, paliečia žmogaus dvasią; verčia giliau pamąstyti, placiau atverti širdį. Nebūtų klaidinga teigti, kad daugumas žmonių tokiu iškilmingu laikiu, kaip yra laukiamos visos metinės šventės, nes norima išgyventi kitokias valandas, turėti tai, kas kasdien nepasitaiko. Tikrai — tai yra gyvenimo ornamentika.

Esame pakankamai apdairūs ir progų nepraleidžiamie paminėti įvairiausius sukaktis. Ir juo didesnę ir visuotinai svarbesnę sukaktis, juo plačiau ir įvairiau stengiamasi ją paminėti. Nenustabu tad, kad šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį ruošiamasi minėti labai plačiai. Pirmiausia būtų netikslu šventąjį lyginti su bet kuriuo kitu, kad ir labai daug nuopelnų turėjusiu mūsų tautos vyrų. Šventumas priklauso atgaminamam pasauliui, ir mes čia susiduriame ne su svarstymu, bet tik su žinėjimu ir to fakto priėmimu. Užtat palyginimo neturjis vienintelis mūsų tautos paskelbtas šventasis, jo žemiškos mirties sukaktį minint, spontaniškai sujūdina plačiausius sluoksnius išsvijoję, reikia manyti, ir tėvyneje, jei ne viešai ir iškilmingai, tai santūriai ir giliai širdyse.

Laisvame pasaulyje gyvenantieji vykaupai 1984 metus paskelbė Lietuvos Globojė šv. Kazimiero metais. Nesunku apėti, kad galimybių ribose kazimieriniai metai bus minimi ir Lietuvoje. O laisvoje išsvijojimo minėjimo programa bus labai plati ir šakota.

Vienas iš įdomiausių ir rešenių tokios apimties renginių bus kelionės į Romą, kur kovo 4 d. numatyta pagrindinė iškilmė šv. Petro bazilikoje. Ten šv. Tėvas atnašaus Mišias ir pasakys lietuviams pamokslą. Šis įvykis be abejo bus plačiai paminėtas viso pasaulio informacijoje ir mūsų bylai pasitarnaus. Labai svarbu, kad mūsų pačių dalyvavimas šiame įvykyje būtų pakankamai gausus. Kaip

girdėti, keliaujantį į Romą sąrašai didėja. Šioje išvykoje numatoma ir kultūrinė programa, gal su Clevelando „Grandinėlė“ ar kitais kuriais reprezentaciniais vienetais ar atskirais asmenimis.

Kaip ten bebūtų, Romą pasieks tik nežymi išsvijojimo dalis. Todėl visiems jau lengviau priemas minėjimas š. Amerikoje rengiamas Toronto. Organizuojamas Religinis Pasaulio lietuvių katalikų kongresas 1984 m. rugsėjo 1 — 2 dienomis. Sudarytam komitetui vadovauja dr. Juozas Sungaila. Kongreso programa — akademinė, liturginė ir meninė. Akademinę dalį sudarys dvi paskaitos ir svarstybos jaunimui. „Šv. Kazimieras naujausiu tyrinėjimų šviesoje: jo šventumas ir lietuviškumas“ — paskaitą skaitys prof. kun. P. Rabikauskas, SJ, iš Romos, o filosofas dr. J. Girnius iš Bostono kalbės tema „Katalikybės ir ateizmo santykiai praityje ir dabartyje“. Tema jaunimo simpoziumo dar nenustatyta. Svarstybos organizuoti yra pakviesta Gabija Juozapavičiūtė-Petruskienė, toje srityje turinti daug patirties. Taigi akademinė dalis, kaip matome, verta didelio dėmesio: temos ne eilinės, prelegentai žinomi.

Meninė programa, susijusi su šv. Kazimiero gyvenimu ir jaunuimo talentų valandėlė numatoma kaip pirmosios kongreso dienos užsklanda. Viskas vyks puošniaame Royal York viešbutyje.

Sekmadienį, rugsėjo 2 d., vyks iškilmingos pamaldos, kurias organizuoja liturginė komisija: kun. Aug. Simanavičius, OFM, kun. J. Staškus ir kun. J. Liauba, OFM. Pamaldoms siūloma vieta šv. Jono lietuvių kapinių aikštė, šalia kurios Anapilyje yra labai daug vietos automobiliams pastatyti.

Iškilmingoji ir, sakydama, centrinė kongreso dalis — tai opera-misterija „Dux Magnus Sanctus Casimirus, Patronus Lituaniae“. Žodžiai K. Bradūno, muzika komp. D. Lapinsko. Veikalas nušviečia pagrindinius šventojo karaliaučio gyvenimo bruožus, išryškina jo moralines aukštumas, parodo kovas su Lietuvos dabartimi, net ir išsvijojos neaplenkiant. Veikalo premjera, du spektakliai, bus Toronto Reyersono instituto teatre 1984 m. rugsėjo 1 — 2 dienomis. Salė talpina daugiau kaip

1200 žitrovų. Joje torontiečiai matė Chicagos operos „I Lituani“ pastatymą ir galėjo įsitikinti pakankamu dydžiu ir moderniškumu įrangomis. Komp. D. Lapinskas jau yra lankęsis Toronte, kur atliko keletą paruošiamųjų darbų. Jau yra žinoma, kad toje operoje — misterijoje dainuos solistai-tės: Gina Čapkauskienė, Slava Ziemelytė, Laima Lapinskienė, Algis Simanavičius, Rimas Strimaitis, J. Vanelis ir Vaclovas Verikaitis. Bet tai dar ne visi. Netrukus paaškęs ir kiti. O ir chorą operoje — ne vienas. Dainuos Toronto „Volungė“, „Aras“. Priskelimo par. choras ir operinis vienetas iš Chicagos. Orkestras bus pasamdytas Toronte. Visa tai vadinant, nesunku suprasti, kokio didingumo ir originalumo bus šis pastatymas.

Kongreso išvakarėse įvyks ir Pasaulio lietuvių katalikų kunigių vienybės suvažiavimas, kuriame dalyvaus kunigai iš viso laisvojo pasaulio. Tam reikalui numatytas ketvirtadienis, rugpjūčio 30 d. Vyks taigi Royal York viešbutyje. Svarstomos galimybės surengti religinio meno parodą, kuri galėtų veikti prieš kongresą ir po jo ilgesnį laiką. Galvojama turėti specialią programą ir vaikams. Lėlių teatro mažiukai kur nors vaizdžiai patirtų kazimierinę temą. Jei tai pavyktų suorganizuoti, toks lėlių teatras be abejo aplankytų didesnes lietuvių gyvenvietes.

Kongreso pabaigai numatoma pokylis tame pačiame Royal York viešbutyje. Salės jau užsakytos, planuojama specialią programą, kad būtų išlaikytas kongresinės minties vientisumas.

Suprantama, kad visas šis milžiniškas renginys pareikalaus labai daug lėšų. Dvieju spektaklių bilietai bus tik dalelė reikalingų pajamų. Dėl to rengėjai jau iš anksto kreipiasi į plačiąją visuomenę, prašydami šį didios reikšmės kongresą paremti pinigineis aukomis. Toronte sudaryta lėšų telkimo komisija. V. Bireta, E. Čuplinskas ir A. Ulba. Kovociame teigiamai atsiliepi ir šios komisijos kreipimasi. Proga nėra kasdieninė parodyti tautinį susipratimą, solidarumą ir vienybę.

C. Senkevičius

Asilas gražus asilui, kiaušė — kiaušėi. Romėnai

UGNIS NELAUKIA

KOTRYNA GRIGAITYTĖ

6

— O tu, lape, lape, — prilaikė šypseną mama. — Jau ką norėsi, tai ir iškaulysi. Na, bėk jau bėk, nek tū „prūsūka“ ir kletį, — geraširdiškai pajokavo. — Tik aš ten turiu dar šį tą patvarkyti.

Palypėjęs laiptais į kleties viršų, įsitikinau, kad būtų gerai ir man ten įsitaisius. Tai kas, kad ant kietos lininių tolų prikabinėta, pasiemiais krikliai ir verpimo rateliai, verpėtos. Yra dvi atsarginės lovos, stalielis ir apšėpusi komodė. Kai užplūsta vasaromis svečių, namiškiai talpinamės kletyje. Čia, viršū, turėsiu pilną laisvę mėnesienomis pasidžiaugti pro atdarą langą; galėsiu ir į sodą ištykinti, šėšėlių nuklotais takais pasivaikščioti. Šitoks grožis vasaros naktį!

Dėl mano persikėlimo kleties pastogės mama visai neėmė ir galva. Taip jau iš seno įprasta — kletis merginų viespatystė. Stays tuoj nudžiugo išgirdęs, kad Renata perkeliama į kletį. Jis mėgdavo pasigirdi, esa, jam užtenka tik mirktelti, tuoj merginos ir prilimpa. „Tai gal tik prie tavo daliai apkirptų, tamsių šėšėlių, bet ne prie širdies“, — kartą pasakiau. Mes abi mėgdavom pasišaipyti iš to atletiško dabito, rudom kibirkščiuojančiom akim. Bet jis buvo gero būdo, nepykdavo dėl to. Mėgino Stays ir apie kletį paslampinėti. Renatą kartą net vardu pašaukė. Bet šį neatšilėpė. Muvdi tyčia dienos metu, jam girdint, kalbėjomes apie tai. Vyrukas išklauzė, kaip nieko dėtas. Net nemirkėteldamas. „Reikėtų pagauti tą nelabąjį“, — dar pasakė. Muvdi, susižvalgiusios, net suprankstėm, bet jis dėjosi net nežinas, iš kur tie juokai. Stays žvalus vaikas, bet mergišius. Kitus

mėgo prie darbo raginti, bet save prilaikydavo. Jo tėvas buvo pro daug pamėges stiklė, tai ir ūkį nūgyveno. Tada įsigijo mieste gastronomijos krautuvelę ir šiaip taip vertėsi. Stasiu ten nebuvo ko veikti. Tėvų užteko. Taip ir apsigyveno pas mus. Čia jautėsi, kaip ir anksčiau, ūkininkaitis. Tėtukui mėgo pataikauti ir buvo jo dešinioji ranka. Tik kai Algirdas, agronomija baigęs iš Dotnuvos sugrįš, pirmavimo Stays netebek. Algirdas griežtas, pareigingas, įžvalgus.

Bėgo vasara, augindama daržus, nokindama sodus ir javus. Rugiapjūtė buo jau čia pat. Renata gavo laisšką iš savo tetos Emos. Toji kvietė kuo greičiausiai atvykti, sužinojus, kad atplaukiančiu laivu grįžta Robertas trumpam. Ji turėtų su juo pasimatyti. Gerensnį vilčių Ema gal ir neturėjo, bet tie alimentai vis nedavė jai ramybės, bent taip manė Renata. Daugiau tokių progų nebūsi, nes Ema susituokusi su Hansu, jau pati ruošiasi kelionei į Bavariją, kur žada įsikurti. Robertą reikėtų pagauti tą pačią minutę, kai išlipa iš laivo, samprotavo ji. Bet Renatos siekimai buvo kiti. Ji troško jo paties, paties Roberto, jos vaiko tėvo. Meilė jam dar nebuvo uždepus, ir ši žinia iš naujo įžiebė nors ir netikrą viltį. Ji visa jėga veržėsi prie laivo. Susirūpinau. Kas čia besutiks išleisti ją per pačią rugiapjūtę ir dar paliekant kitiems vaiką prižiūrėti.

Mėgink prašyti mamos, tik neminė Roberto, — jai patariau. — Pasakyk tik pirmąjį prižadėt, kad Ema išvykta toli į Vokietiją ir galbūt jos niekada nematysi. Bet ir tai per mažą. Kol derlius nenumatys, joks ūki darbininkas net nesvajoja apie laisvą dieną. Nebent liga ar mirtis giminė.

Renata pro ašaras maldavo, kaip labai ji norėtų pasimatyti su Ema, bet mama gėdėjo savo — ne ir ne. Galėsi, sako, po darbymetės išvykti. Vaiką gražiai prižiūrėsim ir kelionei duosim. O dabar žmogaus nei už pinigą negausi. Šis pašnekesys buvo sekmadienio rytą. Tėvai, susėdę į bričką, pasiemė abi

Vokietijos ekonominio gyvenimo žydėjimo laikotarpiu pakviesti įvairiems darbams užsieniečiai šiandien Vokietijoje yra nepageidaujamas elementas. Bedarbė, pasiekusi per 2 mil. skaičių, labai dažnai siejama su užsieniečiais, kurie tikrovėje atlieka tuos darbus, kurių vokiečiai vangia: šukšlių rinkėjų, gatvių šlavėjų, kanalizacijos valytojų ir pan. Tačiau atpirkimo ožys turi būti kur nors surastas. Ir tai labai lengvai — užsieniečių tarpe.

Tiesa, labai dažnai asylio teisių ieškotojai Vokietijoje (pakistaniečiai, iraniečiai, indai ir kt.) „pertempia stygą“, keldami didelius reikalavimus, išreikšdami nepasitenkinimą gyvenimo sąlygomis... protestu. Neseniai teko spaudoje skaityti, kad viengungiai pakistaniečiai norėjo atskirti kambarių, kadangi keturiems ar aštuoniems asmenims skirta patalpa jie laikė privatiško gyvenimo stoka. Tokie reikalavimai papuola į spaudos puslapius, sukeldami neapykantą užsieniečiams, kadangi be išlaikymo jie dar gauna iš valdžios išpenpinigius.

Deja, šiandieną, po 15 — 20 gyvenimo metų Vokietijoje sunku užsieniečius „iškrūpinti“ iš Vokietijos: daug jų vedę vokiečių tautybės gyvenimo drauges, automatiškai gaudami apsigyvenimo ir darbo leidimus (ir Jūsų korespondentas turi juos gauti apskrities įstaigoje), kiti yra nepakeičiami darbuose (kaip minėjau kanalizacijos darbuose), vėl treti įsteigė savo mažas įmones, nupirkę restoranus ir pan. Kada prieš 10 — 15 metų su žiburiu reikėdavo iškoti užsieniečių restoraną — šiandieną su žiburiu tenka ieškoti vokiškų valgyklų, nes užrašai „Graikų restoranas“, itališkos pizza ir ledai, jugoslavų skanėstai, Balkanų valgykla — randamas kiekvienoje Vokietijos miesto gatvėje.

Cia taip pat reikėtų paminėti nelegaliai dirbančius užsieniečius, ypač italus, olandus ir anglus. Jiems, kaip europinės bendruomenės piliečiams, jokios įvažiavimo vizos nereikalingos. Atvykę į Vokietiją, jie daugiausia slapta dirba prie statybos, gaudami vietoj 30 — 35 markių į valandą (1 JAV dol. = 2,64 m.), tik 6 — 10 markių. Darbdavys nemoka jokių nedarbo, socialinio draudimo, pensijos įnašų ir tuo pačiu, nukriaudžia valstybę. Apskaičiuojama, kad nuo tokių „tamsių“ darbininkų valstybė metuose nustoja šimtus milijonų markių. Tačiau pagautas toks darbdavys sumoka valstybei tūkstančius markių baudą.

Kiek užsieniečių gyvena Vokietijoje? Centrinio statistinio biuro duomenim, rugsėjo m. Vokietijoje buvo užregistruoti 4,5 mil. užsieniečių. Palyginus su 1982 m. jų skaičius sumažėjo tik 132 tūkst. Didžiausią grupę sudaro turkai — 1,5 mil. Toliau eina jugoslaviai 613 tūkst., italai — 565 tūkst., graikai — 292 tūkst., austrai — 172 tūkst., ispanai — 166 tūkst. Repatrijavę daugiausia italai — 37 tūkst., toliau turkai — 28 tūkst.

Vyriausybė, norėdama paskatinti repatriaciją, žada kiekvienai šeimai skirti vienkartinę 15 tūkst. (apie 7 tūkst. dol.) dovaną, bet kiekvienam vaikui pridėti 1500 markių. Ar siūlomai „pyragai“ paskatins užsieniečių prie grįžimo į savo gimtinę — sunku pasakyti. Asmeniškai netikiu, kad 7 tūkst. dol. galėtų užsieniečius pavilioti. Matau juos netoliam Mannheimo mieste (čia užsieniečių sudaro 13 proc. visų gyventojų) gerai apsigyvenusius, gaunancius bedarbio pašalpas, nemokamą daktarą. Viso to jie neturi Turkijoje, Pakistane ar Indijoje. Rašydama apie Miuncheno utą samoninai apleidau užsieniečius studentus, norėdama juos įjungti prie šio straipsnio. Čia vėl į pagalbą atėjo statistikos įstaiga, pranešdama, kad žiemos semestrą Vokietijos u-tetuose lankė 66,200 užsieniečių.

Paprastiausio darbo atliekai turkai, stengiasi savo vaikus paskatinti išleisti mokslą, tad ir 1981 m. turkai su 7,588 studentais bei iraniečiai su 6,099 sudarė didžiausias užsieniečių grupes. Didejant prieaugliui ir tuo pačiu užsieniečių gimnazistų skaičiui, Vokietijos vyriausybė laukia antros kartos užsieniečių vaikų padidėjimo ir u-tetuose. Praeitais metais pastebėtas studentų padidėjimas pas graikus, pašokant iš 3,694 į 5,759 skaičių. Aiškiai sumažėjo prancūzų ir amerikiečių skaičius.

Mūsų amžiuje ne tiek yra bausis atominės medžiagos skaldymas, kiek sielos skaldymas, kurio grasina žmogui kiekvienas totalitarizmas.

Ignazio Silone

— Mano paskutinė viltis, mano visas gyvenimas... jis mylėjo mane... išėjando, gal dabar praėjo, — kūkčiojo ji. — Jis dar jaunas, gal apsigalvojo, gal parpo, kas su manim atsitiko... Netikėjau ta jos viltimi. Syki metė, tai metė. Prie laivo gal laukty jos dar didesnis nusivylimas, dar labiau išaštrintas skausmas. Tačiau sulaukyta šiandien šiuos namuos, visą gyvenimą jautų stipriųjų sauvaleį ir skriaudą. Kas myli, daug atleidžia, daug pateisina. Jei rusena dar vilties kibirkštėlė, ar mes turim teigę ją užgesinti?

— Renata, kas bus, tas! Yra dar valanda su viršum, kol traukinyas ateis į mūsų stotį. Susimek kas reikalingiausia štai į šį mažą lagaminėlį. Paimk ir šią baltą mano bliuskutę. Paziūrėk, ji gražiai papuošta švelniais mėginėliais. Prie tavo šviesmelio sijono labai tiks.

— Tokia puošni, — šypsojos Renata užvertkom akim ir, atsigariai sulaukęs, pridėjo prie kitų daiktelių. — Tik bijau, kad neįplėčiau kur, tokia plonytė. — Nebijok, Kaune įsitaisysiu komut.

Atsiveikinus miegantį Romutį ir mane, užsimetė lietpaltį ant peties, su lagaminėliu bei rankinuku pasileido papieviais, ezioniais, vis protekine. Atrodė, kad ji plaukia rugių bangomis, laukais ir pievomis. Lydėjau ją akimis iki beržynėlio, kurio numintame take, pakalnėje, ji išnyko. Už beržynėlio raudonavo stoties pastato stogai.

(Bus daugiau)

Rita (Poškutė) ir Tomas Palubinskai

RITOS IR TOMO SUTUOKTUVĖS

Tarp JAV ir Kanados lietuvių nuolat vyksta ne tik kultūrinis, socialinis bei visuomeninis bendradarbiavimas, bet gyva ir jaunų širdžių komunikacija, kuri neretai baigiasi aukso žiedeliu sumainymu ir naujų lietuvių židinių sukūrimu. Clevelandas yra dovanojęs Kanadai šaunius vyrų ir dailių merginų, bet Clevelandas yra gavęs ir gerų lietuvių ir lietuvių kanadiečių lietuviškos genties pradžiam. Paskutinės šiu metų vestuvės Clevelandui padovanojo žavią Ritą Poškutę, kuri su Tomu Palubinsku sukūrė lietuvišką šeimą.

Spalio 29 d. Toronto lietuvių Priskelimo parapijos klebonas kun. Augustinas Simanavičius, OFM, sv. Mišijų metu palaimino jų moterystės sakramentą. Apyplinė šventovė jaunųjų giminių, draugų ir pažįstamų sekė iškilmingas santuokos apeigas, klausė celebranto nuosirdžių linkėjimų jauniesiems ir prašė Aukščiausiojo malonių ateičiai dienoms. Solistės Aldonos Stempuzienės iš Clevelando giesmės Guidi — Maria Mater Gratiae, Gruodžio — Tėve mūsų, C. Frank — Panis Angelicus, Marija skaisčiausia — (anonimo iš Lietuvos) ir F. Schuberto — Ave Maria praturtino santuokos iškilmes.

Vėlyvas, bet šiltas ir giedras ruduo skaidrino ir kelė jaunųjų ir jų svečių nuotaiką. Vakare per 250 svečių Lietuvių namuose tęsė Poškų — Palubinskių šeimos šventę tradiciniais lietuvių papročiais: su duona, druska ir vynu jaunieji sutikti, malda, sveikiniai žodžiu, raštu ir telegramomis, linkėjimais, šokiais, žaidimais ir dainos.

Pokyliui vadovavo taip pat neseniai sukūrę šeimą — Lionė (Bradūnaitė) ir Andrius Kazlauskai iš Clevelando. Jaunuosius sveikino Vaclovas Poškus, linkėdamas, kad niekada neišsėktų meilė, kuri gyvenime nugali visus sunkumus. Perskaitytos telegramos iš Lietuvos. Nijolė Palubinskienė kalbėjo Palubinskių Vedėjų šeimų vardu ir dėkojo visiems net iš taip toli suvažiavusiems į šią jų šeimą šventę. Pranešėjai supažindino su pagrindiniais šios šventės asmenimis. Jaunoji Rita, turinti bakalaurą iš dietinio maisto srities, dirbo ligoninėje, o Tomas, baigęs Cle-

velando valstybiniam universitetui psichologija ir ekonomika dirba rinkos analizės agentūroje. Tomas aktyvus ateitininkas ir sportininkas. Ritos tėvai Birutė — medicinos sesuo ir tėvas Vaclovas matininkas. Rita taip pat turi sesutę Violetą, baigusią kalbas ir žurnalistiką, ir brolių Dalių, dirbančių kompiuterių srityje.

Tomo tėvai: motina Nijolė — dailininkė, baigusi Clevelando meno institutą, ir tėvas Vladas — inžinerijos projektuotojas. Tomo sesutė Lina studijuoja tame pačiame Meno institute, kurį baigė ir jos motina. Palydos pulką sudarė: Sandy Ouslis ir Rimas Jasinevičius, Ava Butrimaitė ir Andrius Kazlauskas, Audronė Butrimaitė ir Andrius Razzgaitis, Lina Palubinskaitė ir Darius Mičiūnas, Valerija Ceponytė ir Dalius Poškus ir Alė Jonušaitė ir Gintaras Puškorius.

Jaunieji dėkojo tėvams ir visiems svečiams. Pokylio pranešėjai su taikliu humoru, stilingu sakiniu dar daug pasakojo apie jaunųjų susipažinimą pakelii iš Clevelando prieš šešerius metus ir kitus nuotykius jų gyvenime. Šamojingieji pranešėjai galvoja, kad Tomas ir Rita, susižiedavę balandžio pirmąją (Fools-day) ir vedę per Halloween, gyvenime tikrai žengs giedriais veidais į laimingą ateitį.

Stilinga rezginėlė pradėti šokiai ir dainos nusitęsė iki vėlyvos nakties. Dalyvavusieji ilgai prisimins nuotaikingas ir gražias vestuves. Po vestuvių jaunieji buvo išvykę Meksikon. Apsigyveno Clevelande. Laimingų vedybinio gyvenimo dienų, Rita ir Tomai!

V. Rociūnas

LAISKAS REDAKCIJAI

PAŠALINKIME SVETIMŽODI

Mano gyventoje apylinkėje Lietuvoje (Kuzių par., Šiaulių apskr.) „ponas“, net kaip kreipinys, buvo nemėgstamas, laikomas lenkišku skolinimu. Iš tikrųjų tai yra lenkiškos kilmės žodis „pan“, diduomenės palikuonis lietuvių kalboje (LE XXIII t.) Kadangi tuščiai išpūstoji aišybė pas mus atėjo iš lenkų, tai jį įtaigavo tos lietuvių sielai nepriimtinos svetimybės vartojimą, visai nvertindami mus ir mūsų kalbą. Ne tik dėl kiekvieno žemės pėdos, bet ir dėl kiekvieno netinkamo žodžio pašalinimo turime kovoti. Sakome, kad Lietuva bus gyva, kol nors vienas lietuvis gyvens, bet lietuvių kalbai išlaikyti reikės dviejų lietuvių, nes vienas nebeturėtų su kuo lietuviškai šnekėtis.

„Labas, ponas Grigoni,“ sveikina naujasis ateivis — pabėgėlis pristatomąjį supažindinimui. „Aš ne ponas, matote mano pūslėtas rankas,“ atkerta rūstokai ankstyvesnės išsivijios tautietis. Tai tikras atsitikimas, tik pavardė pakeista. Dėl per šimtmečius išsivijios, valdanciuju ipiršto svetimžodžio įvyko nereikalingas nesupratimas tarp dviejų tos pačios socialinės kilmės brolių tautiečių. Pastebime nesukalbėjimo piraityje, o taip pat ir šandien dėl dažnai kartojamo „barbarizmo“. Spaudoje „pono“ vartojimas sumažėjo (išskiriant pašeipia), „poniū“ užsiliko daugiau, o kasdieniniuose pokalbiuose dar per dažnai ir be reikalo „ponavojamės“. Per laikus įpratome vienas į kitą kreipdamiesi mandagiai „ponu“ pagerbti, tuo tarpu artimų pažįstamų tarpe šis kreipinys mus tolia, sudaro atokumą, minkina nuosirdumą, varžo atvirumą, nes „ponas“ nėra lietuvių kalbos žodis! Dar labiau nesiderina kreipiantis į tautiniais draubūziais pasirėdžiusią lietuvaite: primena „poniū“ generolienę, „poniū“ prezidentienę, leitenantienėmis iš vis nevadindavome...

Pastebime spaudoje nepalankias užuominas „ponui“. „Užmiršę, kad žemėje esame brangūs svečiai, elgiames kaip ponai“. (Lšk. Liet., 1983 Nr. 7, Marija Stankus-Saulaitė). „Šimtais kartų matomės, o vis dar ponais tebesam“, rašo Jonas Rūtenis Sydnejaus heg-zametrose (Pasaulio Lietuvis, 1983 Nr. 6-7. Okupuotoje Lietuvoje išleistame žodyne tarpe kitų aiškinimų, panašiai kaip LE XXIII t., parašyta, kad „ponas“, „dabar vartojamas santykiuose su užsieniečiais“.

Zinodami, kad „ponas“ ne-lietuviškos kilmės žodis, bandėme surasti tinkamą lietuvišką žodį „pono“ pakaitalui. „Kadangi gyvojoje lietuvių kalboje p. visuotiniu madagumo priedėliu ir kreipiniu, nebežiūrint socialinės padėties, prigijo tik pačiaisiais naujaisiais laikais (Nepriklausomoje Lietuvoje -AV), kai kas buvo net siūlyti ir šiam reikalui gražinti senąjį viešpatį, bet čia kliuvo jo reikšmės siaurėjimas, visi-

kas subažnytėjimas. Todėl ir pasiūlyta „svetimžodis“ pavadinimui“ (LE, XXIII, 270 p.) Viešpatis, nors lietuviškas žodis, darė įspūdį dar „galingesnio“ už „poną“, kiti siūlymai, berods, ir kunigas, taip pat nepriėjo, tai ir likome prie šio skolinio.

Laisvę praradome, brutalus kaimynas didesniu tanku skaičiumi mus pavergė, vėl per prievartą bruka rusifikaciją! Per trumpą (22 m.) nepriklausomą laikotarpį aniems bandymams nepavykus surasti priimtino pakaitalo „ponui“, mus užgožė raudonasis ponas, „tovariščius“ vertimą pritaikant. Išverstasis „draugas“, nors lietuviškas žodis, tapo pasityčiojančiu kreipiniu, nes istorijoje didžiausiąjį išnaudotoją įsakė vadinti „draugu“. Taigi okupacinis verimas iš „tovariščiaus“ netiko. Iš kitos pusės, savąjį lietuvišką prasmę draugą randame jau senuose raštuose, ypač kariniuose (LE, V t.). Nors užtenka įrodymų, kad „ponas“ yra okupacijų bei svetimų įtakų dėka išsivijęs svetimžodis, bet pastarajame išsiviskame gyvenime jis dar kurį laiką išsilaikys, nes jį vartojame iš „išbėgėjimo“, negalvodami apie jo sukeliama kartelį.

Sveikintinas pavergtųjų ir išsivijos rūpestis lietuvių kalbos taisyklingumu, pastangos ją švarinti nuo svetimybų, tobulinti, neteršti vakarietiškomis svetimybėmis. Sunku „placiosios rusiškos tėvynės“ pavergtiesiems, kada prievarta brukamas rusiškumas nuo vaikų darželio, rusų kalba skelbiama pasaulio pripaustųjų nepamainoma „išlaisvinto“ žmogaus šneka, bandanti vergą įtikinti, kad jis

yra laisviausias pasaulyje. Nelengva ir čia, kai tarp visų laisvių savanoriškai teršiamame savo gražią kalbą, prie anglišku žodžių prikerdami lietuviškas galūnes. Tai nereiškia, kad be reikalo beprasmiškai turime pasiduoti. Lietuvis į kitą lietuvių turi kreiptis lietuviškai! Tikimės, išsivijos kalbininkai suras tinkamą lietuvišką žodį nešvankios, nors ir labai nuolankiai pagerbiančios svetimybės pakeitimui. Mūsų pareiga jį priimti ir vartoti, o su savu žodžiu apsispratus, bus gera ir sąžininga.

A. Valiūšis

Žmogui reikia gamtamokslis, kad pažintų pasaulį, bet jam taip pat reikia ir religijos, kad žinotų kaip veikti.

Max Planck

Kas nenori protauti, yra fanatikas, kas neįstengia protauti — kvailys, kas neišdrįsta protauti — vergas.

FASHION CARPETS
KILIMAI
Lietuvių prekyba
3304 W. 63 St. — Tel. 778-9064

LOTTO
We sell tickets at
VITO'S
2835 W. 71st St.

“DRAUGAS” YRA GERIAUSIA KALEDINĖ DOVANA

Naujam skaitytojui tik 45 doleriai vienieriems metams!

Kalėdų švenčių ar kitokia proza užsakykite kaip dovaną dienraštį “DRAUGA” savo gimnazičiams, sūniui, dukrai ar kaimynui, kurie jo neskaito. Toji dovana bus didžiausias Jūsų įnašas į lietuviškos stiprinimą išsivijioje.

Pasinaudokite šia iškarpa.

Užsakau “DRAUGA” kaip dovaną savo _____ dol.

PAVARDE ir VARDAS _____

Street No. _____

City _____ State _____ zip _____

Siųsti: **DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629**

GERIAUSIA DOVANA BET KURIA PROGA SOL. DANOS STANKAITYTES (Jdaimuota lietuviškai)

OPERŲ ARIJOS

Simfonijos Orkestras su Lietuvių Operos Vyrų Choru. Dirigentas Alvydas Vasaitis

GRAZINA, AIDA, KAUKIŲ BALIUS, LIKIMO GALIA, CAVALERIA RUSTICANA IR KITOS.

Kaina su persiuntimu \$10.95, Užsakymus siųsti: **DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.** Ill. gyventojai dar pridėda 60 ct. valstijos mokesčio.

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629
Tel. — 476-2206

RŪPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS
D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas

Atidara šokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro
Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vakaro.

CLASSIFIED ADS

MISCELLANEOUS

10 — 20 — 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. GA 4-8654

Patyręs lietuvis

PIANO MEISTRAS

HERKULIS STROLIA
Profesionaliai ir sąžiningai suderins ir sutaisys jūsų pianą.

Prašau skambinti
687-1430

ADVOKATŲ DRAUGJA

V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS
6606 So. Kedzie Avenue
Chicago, Ill. 60629, Tel. 778-8000

Darbo valandos:
Nuo 9 v. ryto iki 5 val. popiet.
Seštadieniais pagal susitarimą.

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai

PARDAVIMAS IR TAISYMAS

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus
NEDAS, 4059 Archer Avenue
Chicago, Ill. 60632, Tel. 927-5990

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4259 S. Marlewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi Vertimai, Giminių išskvietimai, pildomi Pilietybės Prasyimai ir kitokie blankai.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Tel. — 925-2737
Vytautas Valantinas

A. VILIMAS MOVING

Apraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

VALOME KILIMUS IR BALDUS

Plaukame ir vaikuojame visų rūšių grindis.
BUBNYS

Tel. — RE 7-5168

MOVING

SERENAS perkausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Priimame MASTER CHARGE ir VISA
Telef. — WA 5-8063

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai, Flood control. Užsikišę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite parvardę ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

PLATINKITE “DRAUGA”

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

Išnuomojami 2 kambariai rūsy. Marquette Parke
Skambinti — 476-1654

REAL ESTATE

Linksmų Švenčių

CENTURY 21 — CAHILL BROS.
Stengsimės kiek galėdami padėti jums įsigyti namą.

Turime namų nuo 34,500 dol., apartamentinių namų nuo 25,000 dol., kondominiumus nuo 25,000 dol. Tūčių sklypų nuo 4,000 dol. ir biznio nuosavybių nuo 22,000 dol.

4100 WEST 63rd STREET
TEL. — 585-6100

Pajamų bungalow — 1 1/2 aukšto mūrinis. 3 butai, vienas su dviem miegamais. Garžas. Marquette Parko centre. Nebrangus.

2-jų aukštų mūrinis. Pirmame aukšte 6 kam. 3 mieg. Antras aukštas padalintas į 2 butus. Batsiuvio dirbtuvė rūsyje. Geros pajamos. 69-ta ir Wash-tenav.

SIMAITIS REALTY
Insurance — Income Tax
2951 W. 63rd Street
Tel. 436-7878

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimas

BELL REALTY

J. BACEVIČIUS

6529 S. Kedzie Ave. — 778-2233

MISCELLANEOUS

PACKAGE EXPRESS AGENCY

MARIJA NOREIKIENE

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Labai pagėdaujamoms geros rūšies prekėms. Maistas iš Europos sandėlių.
2608 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629
Tel. — 925-2787

ELEKTROS

ĮVADIMAI — PATAISYMAI
Turis Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

4514 S. Talman Ave. 927-3559
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Penininkams auto apdrauda
Amžius 62 iki 80 m.

PUSMEČIUI
\$126.00 Chicagoje

\$97.00
Ciceroje
(15/30/10/UM)

6529 So. Kedzie Avenue

J. BACEVIČIUS — 778-2233

JONAS PUZINAS

Rinktiniai Raštai I

PROISTORĖ

“Šiam leidiniui J. Puzino raštus tal- kino dr. Marija Gimbutienė, dar Lietuvoje pas jį baigusi prostore ir gerai susipažinusi su paskelbtaisiais darbais” — taip rašo Antanas Mažiulis knygos pradžioje. Šį leidinį sudaro 2 vi daly: Lietuvoje išleisti darbai ir Svetur išleisti darbai, 684 psl.

Rinktiniai Raštai II

KULTūros IR POLITIKOS ISTORIJA

Leidiny suskirstytas į tris skyrius: Miesto istorija, Kultūros istorija ir Politikos istorija, 750 psl.

Abu toms spaudai paruošė Antanas Mažiulis. Knygos didelio formato, daug iliustracijų, kieti viršeliai. Išleido Lietuvos Istorijos Instituto leidykla 1983. Kaina su persiuntimu už du toms — \$37.50.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

RIMVYDAS SILBAJORIS

ŽODŽIAI IR PRASMĖ

Literatūra šiandien Lietuvoje

Šioje knygoje autorius yra surinkęs jo paties parašytus straipsnius ir recenzijas apie literatūrą sukurta Lietuvoje, kurie buvo atspausdinti išsivijos periodikoje. Dr. R. Silbajoris yra slavistikos profesorius Ohio universitete.

Leidiny didelio formato, 270 psl. Išleido Akademines Skautijos leidykla Chicagoje 1982 m. Spaudė Draugo spaustuvė. Viršelis Henrietos Vepštienės. Kaina su persiuntimu \$11.25.

Užsakymus siųsti:

**DRAUGAS, 4545 West 63rd Street
Chicago, IL 60629**

IGNALINOS GALIŪNAS SUSTOJIMO IŠVAKARĖSE

Vilniuje riksmas neišpasakytas. Per gerkle matosi sėdynė, net nudilę klumpių užkulniai matosi. Tokio nebuvo nuo Stalino mirties. "Pasi-baidė" rašė lipa ant sienų, karnizais vaikšto. Kas gi atsitiko "visų šalių" lapkričio 27 dienos sekmadieninė vilniskė "Tiesai", kad ji pagrindiniame straipsnyje nieko neinformuoja, o tik šaukia lyg geleželę radusi.

Pasirodo, okupuotoje Lietuvoje, ruošiamas paleisti Ignalinos branduolinės jėgainės pirmąjį pajėgumo įrenginį. Bet kodėl apie tą galiūną nieko nesakoma? Tik spiegiama, kad dabar svarbiausi partiniai komisarai yra statybų fronte, o lietuviai vien naktipuodžius nešioja. Čia žvilga ordinuoti didvyriai Vladimiras Dostovalovas ir Gavrilas Marjasovas, "blitz" Puchalkinai ir Aleksejus Kozlovskis, Vladimiras Šubinskis ir parsibastėlis Nastojus, net beviltiškai užkimštų vamzdžių prapūtimo brigadininkas komunistas Ivanas Aleinikovas ir, kaip visų pradžių knygoje parašyta, viršininkų viršininkas Sergejus Žukovinas su Ryžkovu, Vereničiumi ir mokinuku Sergeju puikuojasi. Kaip matome iš daugumos, nieko sau atėjūnų sutvė amžiniai įskuria statomame prie branduolinės jėgainės Sniečkaus mieste. Apie jų "pasiau-kojamąjį" darbą ir rašo "Tiesos" spec. korespondentas S. Magaramas. Jis užsimena, kad jau "kyla trečiasis Sniečkaus gyvenamasis mikrorajonas", skirtas jėgainės statytojams apsigyventi. Čia galima tik spėlioti, kad tame miškuose pastatytame mieste jau greit gyvena daugiau kaip 30,000 gyventojų! Ką jie ten veiks? Cis, kad neišgirstų imperialistai! Tai sovietų paslaptis, o tikros "Tiesos" korespondentas yra politinės sistemos auka ir nieko konkretaus informuoti negali.

Bet užtat minėtas straipsnis iš puslapio apacių apšpyguotas okupanto prievartos ir žmogaus pažeminimo šmeikliškomis ir kitokiomis išmonėmis. Ten rašoma, kad "Tarybų Lietuvos darbo žmonės vieningai pritaria" I. Andropovo pareiškimui. Vilniškis rangovas Jonas Davidonis skundžiasi jog jam "skaudu kad misteriai už Atlanto kėsinasi į mūsų sukurta grožį, grasina sunaikinti tai, ką mes pastatėme"! Žinoma, nėra ko džiaugtis sunaikinimais, bet nemažiau reikia užjauti pavertuosius ir kovoti prieš tokių išniekinimą, kurį organizuoja politinė sistema. Arba vėl kauniškis siu-vyklos darbininkas Stasys Kulišauskas, kovojęs kare už laimingesnę tėvynę ir suvokęs 360,000 ištremtųjų tautiečių dalį, sau džiugauja ir "iš visos širdies remia" žmogėdariską I. Andropovo pareiškimą. Ar dar gali būti didesnis nužmoginimas priverstų dalyvauti kare pavergtų tautų kareivių? Ir dar: "Branduolinės" straipsniu džiugaujama, kad Lietuvoje pirma laiko įvykdytas vienuolikos mėnesių daugybės maisto produktų gamybos planas. Bet čia pat kitame straipsnyje atėjūnas partijos CK sekretorius N. Dybenka pliekia vilniškius sovietų komunistus už tai, kad daugelis Vilniaus įmonių, įskaitant grūdų produktų kombinatą, šiame pagaminamo mažiausios produkcijos negu praėjusiais metais, kad vis dar pasitaiko, kai planinės įmonių užduotys koreguojamos jas mažinant, kad metiniai prekinės produkcijos gamybos planai per trejus metus sumažėjo kas antroje Vilniaus miesto pramonės įmonėje, kad kai kurių miesto

DR. KAZYS ĖRINGIS

pirmųjų partinių organizacijų veikla ne visiškai atitinka Maskvos nurodymams.

Kas dėl Ignalinos branduolinės jėgainės, tai nieko tikro apie ją nesužinojus iš "Tiesos", iš kitų šaltinių paaiškėjo štai kas: jau baigiamas statyti ir įrengti pirmasis jėgainės galingumo blokas. Kol pradžioje statyba ėjo lėtai, panašu buvo, kad ji laiku nebus baigta. Bet sovietų be-tvarkė ūkinėje veikloje yra vi-suotina ir akivaizdi. Dirbama pagal vokiečių karikatūrą: mėnesio pradžioje kiekvienos įmonės dūmtraukis yra visai susitraukęs, vos matosi dūmai. O mėnesio pabaigoje — dūmtraukis sproginėja nuo išsiplėtimo, nes iš jo verčiasi ne tik gausybė dūmų, bet ir lekia plytgaliai bei nepilnai sudėgęs kuras. Taip dirbant daugybė nebaigtų remontuoti ar naujai pastatytų įmonių leidžiamos, pastatai apgyvendinami, priverčiant užsakovus pasirašyti aktus, kad statyba ir montžas baigti. Po to, netrukus įmonėse gamyba nutraukiama ir, kaip ir pastatų, pradamas kapitalinis remontas. Pasirašę fiktyvius aktus užsakovai priverčiami pradėti gamybą net neįrengus svarbių technologinio proceso grandžių. Marijampolės (Kapsuko) cukraus fabriką po pertvarkymo paleido neuzbaigus vandens valymo įrengimų statybos. Kedainių ir Jonavos trašos kombinatai buvo paleisti neišsprendus oro apsaugos nuo stipraus teršimo problemų, dėl ko žuvo didžiuliai plotai miškų (įskaitant sunkiai sužalotus — apie 800 ha.). Pagaliau pasirašius fiktyvius restauravimo darbų "užbaigimo" aktus, Vilniuje Mokslininkų (1975), Kultūros darbuotojų (1977) ir Universiteto (1979) rūmai bei jų aplinka ir po šiai dienai tebestovi nebaigti arba "užbaigta" at-vestiniai. Kraupiausia, kad nekuriuose sovietų branduolinės jėgainės aplinka buvo neleistinai užteršta radioaktyviomis medžiagomis būtent šias jėgaines greitai sustabdžius remontui! Tačiau branduolinė jėgainė negali būti statybų nebaigtje, kaip kolūkių avidė. Politinis bei profesinis šarlatanizmas jos statyboje ir eksploatacijoje yra mirtina grėsmė žmonėms ir gyvenimo erdvei.

Kad geriausiai atveju taip yra (jau nekalbant apie bloguosius) pavyzdžių toli ieškoti nereikia. Pagal projektą, Kursko Branduolinės jėgainės tik 5% teritorijos galėjo turėti sąlytį su radioaktyviomis medžiagomis. Tačiau netrukus po elektrinės paleidimo tolygus 80% jėgainės teritorijai plotas, įskaitant ir projekto užribius, buvo užterštas radioaktyviomis medžiagomis! Lietuva nėra sovietų dykuma, Lietuva yra tankiai gyvenama globojamos gyvenimo erdvės pavergta šalis. Ten kur okupantas prikiša pirštus prie Lietuvos gamtinių išteklių, priklausanti tautai pagal prigimtine teisę, ten neturi būti pirmą pradžią vertybių praradimo. Deja praradimus gimdo ir nedoras Sovietų naftos biznis Lietuvos pajūryje, ir grasina Ignalinos kraštui branduolinė energetika, ir siaubia kraštą visuotinas prievartinis gigantizmas.

Kas gi šiuo metu dedasi branduolinės jėgainės statyboje? Š. m. gruodžio 1 d. "Valstiečių Laikraštis", neatsiklausęs "Tiesos", pranešė, kad gruodžio 22 d. jėgainė bus paleista. Belieka palinkėti, kad ji niekadės dėl betvarkės nesustotų. Spauda praneša tikrą stebuklą: pasirodo yra sumontuotas 1500

megavatų galingumo naujos markės reaktorius ir naujosios Charkove pagamintos net 750.000 kilovatų galingumo dvi greitosios turbinos ir joms dinamos. Tuo tarpu Lietuvos atominės energetikos komisijos nariams mulkinti Lietuvos Mokslų akademijos Pasilapčių saugojimo skyriuje keliolikai dienų "pasinaudojimu" buvo padėtas visai kitas — 2000 megavatų energinio bloko projektas. Taigi, aiškiai matosi — kas yra kvailai vietoje ir kas šarlatanai.

Jėgainė pastatyta maždaug 60 km į šiaurę nuo Ignalinos (važiuojant per Dukštą ir Riešę) pietinėje Drūkšų ežero pusėje ties pusiasaliu. Reaktorius aušinimui panaudotas vietomis maždaug 17 x 5 km matmenų 4474 ha ploto Drūkšų ežeras, kurio vidutinis gylis 10 metrų, o maksimalus — 23,4 m. Tai pusiau uždaro hidrografinės sistemos elektrinė. Kuo branduolinė jėgainė čia bus galingesnė, tuo uždaresnė bus sistema, nes, didėjant galingumui, vis daugiau išgauros vandens ir nustos tekėję upeliai. Tai leidžia, bent laikinai, iškilus reikalui jėgainę izoliuoti.

Pažymėtina, kad dauguma Prancūzijos branduolinių jėgainių pastatyta ant upių arba ant atviro jūros kranto. Tai atviro hidrografinės sistemos jėgainės, kurių visai neįmanoma izoliuoti, patekus radioaktyviai taršai į vandenį, jeigu nėra pastatyta didžiulių vandens surinkimo bokštų.

Šiuo požiūriu kur kas tobuliau padaryta pvz. LaSalle branduolinės jėgainės aušinimo sistema (JAV), kuri yra "visai" uždara. Reaktorius aušinimui čia yra įrengtas 1135 ha 4,0 metrų gylio tvenkinyje, į kurį paduodama po 45 kub. m vandens kas min., pakeliant jį 100 m aukštin iš Illinois upės. Taigi, LaSalle 2200 megavatų jėgainė per parą išgarina apie 65 tūkst. kub. m vandens, t.y. kub. rezervuarą, kurio visų trijų kraštinių išmieros — po 40 metrų. Iš minėto tvenkinio vanduo niekur neišteka, kas ir sudaro galimybę "izoliuoti" radioaktyvią taršą, jeigu ji kada nors pasklistų.

Paleidus Ignalinos branduolinės jėgainės pirmąjį galingumo eilę Lietuvoje gaminamos elektros energijos kiekis pašoks nuo 12 milijonų kilovatvalandžių (1980 m.) iki 16. Labai išsaug pastoviai gaminamos energijos kiekis. Ekvivalentiškai daugiau reikės elektros energijos zenitiniams poreikiams padengti, t.y. rytais ir pavakarais, kai pramonė dirba ir gyventojai namuose daug jos vartoja. Ryšium su tuo, visos trys Dauguvos ir dvi Nemuno hidroelektrinės (Rygos, Kegumo, Pliavinų, Kauno ir Kaišiadorių hidroakumuliacinė) bus naudojamos plėšikiškai, t.y. trumpai, bet visu pajėgumu, kad padengti ryto ir pavakario zenitines elektros reikmes. Tai leis sovietams daug elektros teikti už okupuotą Pabaltijo valstybių ribų, įskaitant ir užsienį. Tai leis sovietams dar labiau plėsti Pabaltijo kraštų gaminius išteklius, pradėdant Estijos skalūnais ir baigiant Lietuvos ir Latvijos hidroresursais. Dėl pastarųjų beatodairiško naudojimo, pavyzdžiui, Dauguvos vandenys nuo Jakabpilio iki Rygos (150 km), vietoje natūralaus trijų dienų plūsmo, dabar plūsta net daugiau kaip tris mėnesius; o Rygos hidroelektrinei veikiant tik keturias valandas per parą — Dauguva ties Ryga ilgais tarpniais sustoja tekėjusi ir tuo susikomplicuoja ir taip pavojinga taršos situacija upės žemupyje ir Ry-

gos įlankoje.

Pradėjus veikti Ignalinos branduolinei jėgainei, atsiras naujas ir labai stiprus šiluminės taršos židinys, kuris turės neigiamos įtakos ir Dauguvos upei. Bet oro cheminės taršos nebus. 1500 megavatų galingumo jėgainei reikės tik kelių vagonų branduolinio kuro per metus. Tokios galios šiluminei jėgainei per metus reikia maždaug 67,500 vagonų akmens anglies. Užtat bus radioaktyvus užteršimo riziką faktorių, kuris, anot projektuoju, yra bereikšmis, o tikrovėje — galimas dėl daugelio priežasčių, įskaitant betvarkę ir žemą aptarnavimo kultūrą.

Neabejotinai "stebuklu", teisingiau siaubu Lietuvai tapo jėgainės apylinkėse pastatytas Sniečkaus miestas. Jis pastatytas miškuose prie Visagino ežero šiaurinio galo. Jame 1982 metų gale jau gyvena 15,000 gyventojų. Bet pagal 1981.01.01 duomenis, tame mieste dar nebuvo nei vienos lietuvių kalba vedamos klasės ar grupės šio miesto mokyklose bei vaikų darželiuose. Lietuviai bėga iš kaimų, esančių arti ekologi-

kai darkomo statybų poligono ir neturi galimybės įsikurti Sniečkaus mieste. Dabar "užbaigus" statyti pirmąjį šio miesto 72 ha mikrorajoną, jame jau gyvena daugiau kaip 22,000 gyventojų. Mieste yra mokyklų, net kecuri, stulbinantys savo interjeru, vaikų darželiai. Deja, čk Lietuvos spauda ir dabar nei žodžio neprisitaria apie deramą juose pagal konstituciją vietą lietuvių kalbai.

Tokiu būdu, Ignalinos branduolinės jėgainės paleidimo dienomis labai neišku ar greit sustos galiūno technika širdis ir prasidės gyvenimo erdvės radioaktyvus teršimas. Dar neiškiau ar nenustos toje "stebuklu" buveinėje plakti lietuvių širdis, plakusi nuo amžių. Čia, Drūkšų ež. saloje buvusi pilis priiskiriama Polocko(!) kunigaikščių ir gretinama su jėgaine — galiūnu, tik nieko nesakoma okupanto spaudoje, kad tas kunigaikštis buvo Andrius Algirdaitis. Ugrofinų kapuose ir gyvenvietėse atėjūnai pastatė Sankt Peterburgą ir išplėtė Leningradą. Ugrofinų net vardo tenai neiškilo. Lietuvų tauta ne-

ZMOGUS IR KOLEKTYVAS

Humanizmui gresinama visur, kur pamirštama, kad žmogus yra aukščiau už bet kokią idėją ta patia prasme, kuria asmuo yra aukščiau už bendruomenę. Kiekviena bendruomenė savo galutiniu tikslu turi žmogų, nes visą savo prasmę ji semia tik iš žmogaus. Nors ir kiek giliai bendruomenė priklausoma žmogaus būčiai, dėl to ji dar neįgyja teisės žmogų pažeminti ir priemonę. Tiesa, kadangi bendruomenė esmiškai priklauso žmogaus būčiai, natūralu žmogui ją ginti, reikale net aukščiausia gyvybės auka. Žmogali prarasti senolių žemės kokių aitvarų vardais bebūtų dangstomi Visagino ir Drūkšų šalis.

gaus kilnybė yra aukotis idėjai. Tačiau tai nereiškia, kad žmogus galėtų būti idėjai aukojamas, jį traktuojant tik priemone bendruomenei. Tai du visiškai skirtingi dalykai. Kada žmogus aukojasi vienai ar kitai bendruomeninei idėjai, jis liudija savo kilnybę rodydamas, jog laisvė, teisybė ar kuri kita vertybė jam yra brangesnė už vegetavimą prispaudoje, už susilankimą ne-teisybei, už susitraukimą savo asmeninės laimės kiauant. Bet kada imamasi žmogų aukoti bendruomenei idėjos vardan, tai nebe žmogaus kilnybė liudijama, o brutalus jo pavertimas bendruomenės "gyvuo-ju inventoriumi". Tai nebe humanistinis žmogšokio as-mens vertės pripažinimas, o kolektyvistinis žmogaus pažeminimas.

Juozas Girnius

MAŽEIKA-EVANS

Laidotuvių Direktorai

Laidojame iš 2424 W. 69th Street
Tel. 737-8600

EUDEIKIS

Laidotuvių Direktorai

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID
TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TEVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

BIELIŪNAS

Laidotuvių Koplyčia

4348 So. California Avenue
Tel. — 523-3572

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių Direktorai

1446 South 50 Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

PADĖKA

Mūsų taip mylimam vyrui, tėvui ir broliui,

A. † A.

Dr. Valentinui Plopliui

gruodžio 8-tą dieną iškeliauvus Amžinybėn, iš visos širdies dėkojame visiems dalyvavusiems laidotuviuose, dėkojame už aukas, atsiųstas geleis, užuojautas, pareikštas spaudoje, laiškais ir žodžiu.

Širdingai aciu kan. V. Zakaraskui už atvykimą į laidotuves, koncelebravimą šv. Mišių, pasakytą reikšmingą žodį.

Dėkojam Tėvams Jėzuitams už maldas, ypač Tėvui V. Gutauskui, dalyvavusiems laidotuviuose ir celebravimui šv. Mišias.

Dėkojam R.L.B-nės nariams, autobusu atvykusiems iš Chicago, dalyvavusiems laidotuviuose ir paukujusiems 600 dolerių Liet. Fondui mirusiojo atminimui.

Labai dėkingi esam Verutei ir Jonui Kizniam už suorganizavimą vaišių ir priglaudimą mūsų svečių.

Nuoširdžiausias aciu dr. Danguolei ir Stasui Surantams už visokeriopą pagalbą ligos ir laidotuvių metu ir apnakvinimą jaunimo.

Aciu Kazimierui Rutkauskui už žodį kapuose. Dėkojam Rockfordo Liet. Klubui, davusiam vaišėm patalpas.

Aciu šeiminkams už gražiai paruoštus ir skanūs pietus.

Mūsų gili padėka visiems buvusiems su mumis asmeniškai ar mintyse ir padėjusiems mums pernešti tas sunkias dienas.

Žmona Aldona,
Sūnūs — Saulius, Giedrius, Linas,
Brolis Albinas.

DR. ANTANAS KUCAS

ARKIV. JURGIS MATULAITIS
MATULEVIČIUS

Gyvosios krikščionybės apaštalas

Įvadą parašė KARDINOLAS ANTONIO SAMORÉ

Tai geriausia knyga, kokia iki šiol buvo išleista, apie Dievo Tarno arkivyskupo gyvenimą, pastoracinę ir vienuolišką veiklą ir apie nugalėtą kliūtis kelyje į tobulą krikščionybę. Jo palaimintojo paskelbimo byla yra prie pabaigos Vatikane. Reik tik susipažinti su jo gyvenimu ir prašyti šv. Tėvą šią beatifikacijos bylą pagreitinti.

Veikalas yra 592 psl., didelio formato, kietais viršeliais.

Kaina su persiuntimu \$6.50. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd St.,
Chicago, IL 60689

Nemurmo problema įtikinimai sprendžia ir Europos likimo pranašystę atidengia rašytojo NOVALIO iškilus kūrinys

HIMNAI NAKCIAI
IR KITI RINKTINIAI RAŠTAI

Su Novalio intymaus ir unikalaus dienoraščio priedu.

Vertė A. Tyruolis, iliustravo dail. A. Korsakaitė-Sutkuvienė, išleido M. Morkūnas. Kietais drobės viršeliais, kaina \$6.00.

Gasnamą DRAUGE ir pas knygy platintojus.

APLINK MUS

× Vysk. Vincentas Brizgys Vasario 16-tosios proga sukalbės maldą, atidarant Atstovų rūmų posėdį Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimui paminėti. Minėjimą Atstovų rūmuose organizuoja Amerikos Lietuvių Taryba. Atstovas iš Chicago Frank Annunzio rūpinasi, kad minėjimas būtų tinkamai prarvestas.

× Rasa Razgaitienė, viena For Due Process sąjūdžio veikėja, iš New Yorko buvo atvykusi į Chicago ir tarėsi su keliais nariais dėl naudojamo KGB dokumentų teismuose išplietimui vadinamą "karo nusikaltėlių". Ji turėjo posėdžius, ieškojo atitinkamų dokumentų ir literatūros savo sąjūdžio veiklai. Ta proga apsilankė "Draugo" redakcijoje, pasikalbėjo su redaktoriais ir juos painformavo apie tolimesnę veiklą. Ji išvyko į Clevelandą praleisti Kalėdų šventes su savo uošviais — Prano Razgaitio šeima.

× Janina Binderienė, anksčiau gyvenusi Chicagoje, o dabar jau kuris laikas St. Petersburg Beach, Fla., yra atvykusi pas savo dukterę Dr. Nijolę ir Anelės šeimas, aplankyti savo anūkių ir draugų bei praleisti šventes. Chicagoje pabūs iki sausio vidurio.

× ALRK Moterų sąjungos Chicago apskritys suvažiavimas bus sekmdienį, 1984 m. gegužės 20 d. Prasidės 11 val. ryto šv. Mišiomis Marijonų vienuolyno koplyčioje prie "Draugo", 6336 So. Kilbourn Ave. Po Mišių salėje bus užkandžiai ir susirinkimas. 4-tos kuopos narės bus šeiminkės.

× Viktorijos Kašubaitės-Matanga straipsnis apie kalbinę vaikų auklėjimą tautiškai mišrioje šeimoje pasirodė žurnale "The Parents' Exchange" lapkričio-gruodžio mėn. laidoje. Žurnalą leidžia šeimų su mažamečiais vaikais problemomis susirūpinusi tėvų organizacija, kurios būstinė yra Hyde Parko rajone. V. Matanga vykusiai kritikuoja dažnai girdimus argumentus, kodėl už amerikiečių vyro ištėkėjusi lietuvaitė neturėtų su savo vaikais kalbėtis lietuviškai.

× J. Taoras, St. Petersburg Beach, Fla., mūsų bendradarbis, atsiuntė 300 dol. už parduotas knygas ir dar daugiau jų užsakė.

× Pakelkite namų šeiminkės nuotaką — išveskite visą šeimą pavakarieniui į Deni's Grecian Inn, 5000 West 95 St., Oak Lawn, Ill. 312-425-6111. Kas antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį tarp 4 ir 8 valandos vakaro pilni graikiški pietūs (specials) tik 4.95 dol. asmeniui. Po 8 valandos vakaro antradienio ir trečiadienio vakarais, su šios dienos "Draugo", gausite 10% nuolaidą nuo sąskaitos. (sk.).

× Jaunime, pakelkime kartu taurę Naujų Metų proga Ateitinių namuose Lemonte. Susirinkame 8:30 val. vak. Vakarėnė, šampanas ir kiti pasilinksminimai 12.50 dol. asmeniui. Rezervacijos skambinti iki gruodžio 28 d. — Daivai Baršketytėi tel. 476-1974 arba Ramintai Pelmukitei 426-2120. (pr.).

ARAS
Dengiamie ir taisome visų rūšių STOGUS.
Su aukštu patvirtimu, esame apdrausti. Pats prižiūri darba.
ARVYDAS KIELA
737-1717

× Inž. Jonas Martinkus tarėnybiniais reikalais buvo išvykęs į Saudi Arabiją, kur jo bendrovė turi sutartį su Saudi Arabijos valdžia. Pereitą šeštadienį jis jau grįžo namo.

× Vida Pociūtė, Loyolos universiteto studentė, išvyko trims savaitėms į Prancūziją, kur ilgesnį laiką praleis Paryžiuje. Lankysis taip pat ir kitose jdomesnėse Prancūzijos vietose.

× Dr. Albina Prunskienė, Chicago, Ill., mūsų garbės prenumeratė, rėmėja, vertindama lietuviškos spaudos svarbumą lietuviškoje išeivijoje, atsiuntė 50 dol. jos paramai ir kartu pratęšė prenumeratą už 1984 metus. Dr. A. Prunskienė ir toliau laikome garbės prenumeratore, o už gražią auką nuoširdžiai dėkojame.

× Ignas ir M. Beleckiai, Hot Springs, Ark., mūsų rėmėjai, pratęšė prenumeratą už 1984 metus ir kartu paaukojo 25 dol. su priedais: "Mes seni "Draugo" skaitytojai siunčiame jums auką, linkime jums sėkmės jūsų darbe". I. ir M. Beleckius skelbiame garbės prenumeratoriais, o už rėmimą savos spaudos tariame nuoširdų ačiū.

Ses. Teresa Mary, Šv. Kazimiero vienuolio narė, naujai paskirta Šv. Kryžiaus ligoninės viceadministratore.

× Dr. Romualdas Zalubas, Silver Springs, Md., mūsų garbės prenumeratė, rėmėja, atsiuntė 25 dol. dienraščio stiprinimui ir kartu pratęšė prenumeratą už 1984 metus. Dr. R. Zalubą ir toliau laikome garbės prenumeratorium, o už auką tariame nuoširdų ačiū.

× Bronius Gaizauskas, St. Petersburg Beach, Fla., suprasdamas lietuviškos spaudos sunkumus, atsiuntė 25 dol. jos paramai ir pratęšė prenumeratą už 1984 metus. Br. Gaizauską skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką nuoširdžiai dėkojame.

× Bronius Gurėnas, Hayward, Spider Lake, Wisconsin, mūsų rėmėjas, pratęsdamas "Draugo" prenumeratą, pridėjo ir 20 dol. auką. B. Gurėną skelbiame garbės prenumeratorium, o už rėmimą savos spaudos labai dėkojame.

× Pranas ir Mariūtė Neniai, Union Pier, Mich., atsiuntė 30 dol. už kalėdines korteles ir kalėdinių, kurias labai jiems patiko, sveikina visus su šv. Kalėdomis ir Naujais 1984 metais. Nuoširdus ačiū už gražią auką ir linkėjimus.

× Kun. V. Radvina, Cloverdale, Cal., St. Peters Catholic church, mūsų rėmėjas, kartu su prenumeratoro prašymu atsiuntė visą šimtą. Kun. V. Radvina skelbiame garbės prenumeratorium, o už dosnią auką nuoširdžiai dėkojame.

× Cicero Lietuvių namų savininkų klubo valdyba ir nariai nuoširdžiai sveikina visus šv. Kalėdų ir Naujų 1984 metų progą, linki sėkmės "Draugo" redakcijai ir visam štabui, ypač nepavargti dirbant lietuvišką spaudos darbą skleisti lietuvišką žodį per dienraščio puslapius. Spaudos paramai skiria 20 dol. per kasininką Boleslovą Navickį.

× Bronius Ginčauskas, Hammond, Ind., lietuviškų organizacijų darbuotojas, mūsų garbės prenumeratė, su žmona išvyko nuolatiniam apsigyvenimui į St. Petersburg, Fla. Pažeidamas adresą, atsiuntė 15 dol. auką, palinkėjo visam "Draugo" štabui linksmų švenčių ir laimingų Naujų metų. Ačiū už auką ir linkėjimus.

× Ada Staniulėnė, Bloomfield Hills, Mich., užprenumeravo vieneriems metams dienraštį "Draugą" kaip kolėdinę dovaną sūnui Arui Staniuliui, gyv. Lockport, Ill. Ta pačia proga palinkėjo "Draugo" darbuotojams linksmų švenčių ir ištvermės dirbant sunkiame spaudos darbe. Ačiū už viską.

× Dr. Edmundas Ringus, gyv. Chicago, Ill., pratęsdamas "Draugo" prenumeratą už 1984 metus, pridėjo ir 50 dol. jo paramai. Dr. Edmundą Ringų skelbiame garbės prenumeratorium, o už gražią auką nuoširdžiai dėkojame.

× Filomena Jurjonienė, gyv. Chicago, Ill., atsiuntė 20 dol. kalėdinę auką lietuviškos spaudos palaikymui ir palinkėjo linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujų 1984 metų visam "Draugo" štabui. Nuoširdus ačiū už auką ir linkėjimus.

× Viktorija Gasiūnas, Gulfport, Fla., pratęšė prenumeratą, paaukojo 25 dol. lietuviškos spaudos paramai ir visam "Draugo" personalui palinkėjo linksmų švenčių ir laimingų Naujų 1984 metų. V. Gasiūną skelbiame garbės prenumeratorė, o už auką ir linkėjimus labai ačiū.

× Vytautas P. Janulaitis, Morton Grove, Ill., mūsų rėmėjas, prieš išvykdamas ilgesnių atostogų į Palm Desert, Calif., aplankė "Draugą", pakaitė adresą ir įteikė 20 dol. kalėdinę auką spaudos paramai. Labai ačiū.

× Alina Zuras, Rochester, N. Y., kartu su prenumeratoro prašymu mokėsi atsiuntė ir 25 dol. auką. Taip pat palinkėjo laimingų švenčių. A. Zurą skelbiame garbės prenumeratorė, o už rėmimą savos spaudos tariame nuoširdų ačiū.

× Zenonas Krasauskas, Chicago, Ill., suprasdamas nelengvą lietuviškos spaudos kelią, pratęsdamas prenumeratą, pridėjo ir 25 dol. jo paramai. Z. Krasauską skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką tariame nuoširdų ačiū.

× Inž. Kazys Račūnas, Beverly Shores, Ind., mūsų garbės prenumeratorius, Petras Giedrimas, Chicago, Ill., atsiuntė už kalėdines korteles ir kalėdinių po 15 dol. ir palinkėjo linksmų švenčių. Labai dėkojame.

× Ona ir Edvardas Reingoldai, Worcester, Mass., žinodami nelengvą lietuviškos spaudos kelią išeivijoje, pratęšė prenumeratą, pridėjo 25 dol. dienraščio palaikymui ir 15 dol. už kalėdines korteles ir kalėdinių. O ir Ed. Reingoldus skelbiame garbės prenumeratoriais, o už lietuviško žodžio rėmimą tariame nuoširdų ačiū.

× Stasė Prekerienė, San José, Cal., užsiskė naujais leidiniais už didesnę sumą, pridėjo 12 dol. auką lietuviškos knygos palaikymui, o savo laisvutę pasiūlydama, kad Mykolo Drungos, Broniaus Kviklio ir kiti straipsniai ir vedamieji "Draugo" skaitytojui yra labai vertinami. Dėkojame už auką ir mielas pastabas.

× Džukų draugija, Chicago, Ill., per valdybos kasininką Julijū Karsą atsiuntė 50 dol. čekį kaip kalėdinę auką "Draugo" dienraščiui ir palinkėjo gražių švenčių. Nuoširdus ačiū už džiūską gerumą ir dosnumą, o taip pat ir linkėjimus.

Dalis Pedagoginio Lietuanistikos instituto studentų su prof. dr. Marija Gimbutiene po jos paskaitos institute. Iš kairės: Rimas Rekašius, Vilija Vieraiytė, Algis Sodonis, Lina Didžbalytė, Aušra Jasaitytė, Audrė Budrytė, prof. dr. Marija Gimbutienė, Audrius Polikaitis, Ramona Steponavičiūtė, istorikė prof. dr. Vanda Sruogienė, PLI tautosakos lektorius Arvydas Zygas, Audrius Kirvelaitis ir PLI direktorė Ramutė Plioplytė. Nuotr. J. Račkauskas

PRADĖJO VEIKTI BR KRISTANAVIČIAUS FONDAS

Kun. Broniaus Krištanavičiaus (1910—1977) fondas — naujagimis mūsų fondų bei organizacijų gausioje šeimoje, Illinois valstijos draugijų registre įregistruotas tik 1982. II. 10. Bet kodėl gi minėtu vardu pavadintas? Vėlonis kun. Br. Krištanavičius buvo neeilinė asmenybė. Įstojęs į Jėzuitų ordiną, 1939 m. pašvęstas kunigu, išvarė plitę barą spaudos darbe, o II pasaulinio karo metu ir pokario metais įtrauktas į šv. Tėvo Šalpos komitetą Italijoje, per 7 metus įsteigė daug maitinimo punktų, šelpė religines institucijas ir ypatingai karo pabėgėlius, kurių tarpe buvo nemažai ir lietuvių. 1952 m. apsigyvenęs Chicagoje ir tapęs Jėzuitų vienuolijos provincijolu, atliko didesnio masto statybas Montrealyje ir Montevideo, o 1957 m. įvykdė didžiulį paties sumanytą ir puoseletą darbą — pastatė Jaunimo centro rūmus Chicagoje.

Kam ši institucija tarnauja, aiškinti netenka, nes gal apie 80% visų Chicago lietuvių renginių vyksta šiuose rūmuose ar jų aplinkoje. Tačiau laikas bėgo, ir tie, kurie dabar naudojami Jaunimo centro patalpomis, dažniausiai ir nebežino, kas davė idėją tokią instituciją sukurti ir kas sumanyta įvykdė. Taigi labai gerai padarė lietuvių jėzuitai, (iniciatoriai kun. Vaclovas Gutauskas), įkurdami velionio vardu pavadintą fondą.

Br. Krištanavičiaus fondo tikslas yra padėti išlaikyti Jaunimo centrą lietuviškoje rankose net ir tuo atveju, jei ateityje kada lietuvių jėzuitai nebeturėtų jėgų šiai institucijai išlaikyti ir administruoti. Dėl lietuviško jaunimo skaičiaus sumažėjimo ir liuanistinių mokyklų mokinių nepritekliaus tuštėjančios JC patalpos neturi likti tuščios — patis JC turi virsti Lietuvių kultūros rūmais net tuo atveju, jei jaunimas savo renginiams jų neuzpildytų. Štai kodėl jau kuris laikas Jaunimo centre telkiami liuanistiniai archyvai, įvairūs rinkiniai, mūsų kultūrinės vertybės, dokumentinė medžiaga, steigiami institutai. Dar jaunesnis už Br. Krištanavičiaus fondą yra JC veikiantis Lietuanistikos tyrimo ir studijų centras, kurio darbams rengti ir buvo pašauktas Br. Krištanavičiaus fondas.

Įdomu pastebėti, kad jam finansinį pagrindą stambia 20,000 dol. auką davė Natalija Danilevičienė, 1890 m. lietuviškoje Pensylvanijoje gimusi lietuvė, jau keliolika metų gyvenanti Chicagoje. Be jos, fondas turi apie 100 narių — aukotojų, kurių skaičiuje stambesnes sumas aukojo: dr. Petras Kisielius, dr. Vaclovas ir dr. Augusta Šauliai ir kt. Visi jie sudėjo didesnę sumą ir dabar fondo lėšos siekia 47,000 dol. Yra gerų vilčių, kad 1984 m. bėggyje fondo kapitalas pakils ligi 100,000 dol. Iš šio kapitalo gaunamos palūkanos bus ir jau yra naudojamos Lit. Tyrimo ir studijų centro reikalams — šios institucijos veiklai remti. O išlaidų ši reikalinga institucija turi daug: patalpų nuoma, įrengimo darbai, liuanistinių bei politinių studijų finansavimas ir kt. Džiugu, kad Br. Krištanavičiaus fondas 1983 m. pabaigoje jau galėjo minėtą centrą paremti stambesne pinigine auka. Tai gera pradžia.

Kriauceliūnų vardo Montessori Vaikų namelių rytinė klasė su savo auklėtojomis Taura Underiene ir Daiva Balzaraitė. Nuotr. Ludo Volodkos

padėti išlaikyti labai svarbią Jaunimo centro instituciją lietuvių rankose ir sudaryti sąlygas, kad Lietuanistikos tyrimo bei studijų centras turėtų gerą užuovėją.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE PASTININKŲ KALEDINIS POBŪVIS

Lietuvių paštininkų sąjungos valdyba ir šiais metais surengė tradicinį kalėdinį pobūvį — paštininkų šeimos kūčias gruodžio 11 dieną. Tą dieną Jėzuitų koplyčioje 1 val. p. kun. Juozas Juozevičius, ilgametis LPS-gos dvasios vadas, atnašavo šv. Mišias už mirusius paštininkus bei jų šeimas išeivijoje, pavertoje tėvynėje ir Sibiro taigose. Taip pat pasimelsta ir už gyvuosius paštininkus. Trumpame priemokse kun. J. Juozevičius paminė šv. Kalėdų prasmę, paštininkų rūpestį savo tėvyne ir prašė Aukščiausiojo palaimos, kad ir ateinančiais metais maldoje visi galėtume susikaupti bei susirinkti prie bendro švenčių stalo.

Šv. Mišių skaitymus atliko valdybos sekretorius Jurgis Janušaitis, o aukas prie altoriaus atnešė sąjungos pirmininkas Jonas Indriūnas ir Veronika Janušaitienė. Pamaldų metu dalyviai giedojo kalėdines giesmes. Pamaldos įspūdingos ir jose dalyvavo gražus būrelis paštininkų šeimų bei jų artimųjų.

Po pamaldų K. K. Repšių namuose buvo metinis narių susirinkimas ir pobūvis — kūčios. Susirinkimui vadovavo valdybos pirmininkas Jonas Indriūnas, kuris padarė valdybos veiklos pranešimą. Paštininkų šeima mažėja. Šiais metais amžinybėn iškeliovo Mikas Šeduikis, Stasė Štokutė, Bronius Gudonis ir Justinas Gečiauskas. Jų šviesų atminimą dalyviai pagerbė susikaupimo minute. Iš pirminko pranešimo aiškėjo, kad paštininkai iš savo kuklių išteklių yra parėmę mūsų veiksmus, spaudą, radijo valandėles, liuanistikos katedrą, šalpą ir t. t. Valdyba parodė reikiamą dėmesį kitoms organizacijoms bei institucijoms ir jų darbą parėmė iš sąjungos kasos, nors nedidelėmis, bet nuoširdžiomis aukomis. Taip pat buvo pažymėta, kad paštininkai aktyviai dirba ir kitose lietuvių organizacijose, kaip LB, spaudoje, Balfe ir kitur. Sekretorius Jurgis Janušaitis perskaitė gautus sveikinimus.

Ta proga paštininkus sveikino sąjungos garbės pirmininkas, paskutinis neprikli. Lietuvos Pašto valdybos direktorius inž. Vaclovas Birutis su žmona. Jo sveikinimas, kaip ir kasmet, labai jautrus. Jis prisiminė savo sveikinime paštininkus, jų darbą, palinkėjo visiems geriausios

IS ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBESĖ
— Prof. dr. Jolita Kavaliūnaitė, dėstanti prancūzų literatūrą Akron, Ohio, universitete, porai savičių išvyko į Martinique salą mokslo reikalais. Ji jau yra tyrinėjusi Martinique salos gyventojų prancūzų kalbos pasikeitimus, dabar dar vis papildoma žinias savo studijai. Prof. J. Kavaliūnaitė yra ir "Draugo" dailiosios literatūros jūry komisijos, šiemet skaitančios romanus premijavimui, narė.

— Kun. Antanui Račkauskui, Brooklyno Apreiškimo parapijos asistentui, ateinančiais metais sueina kunigystės 50 metų sukaktis. Minėjimui rengti jau dabar sudaromas iš įvairių parapijų organizacijų komitetas. Minėjimas rengiamas gegužės 27 d. Kun. A. Račkauskas kunigų šventintas 1934 m. gegužės 26 d. Teliause. Su juo kartu kunigu yra šventintas ir kun. Petras Patlaba, dabar gyvenąs Hot Springs, Ark.

sveikatos ir neprarasti vilties sulaukti Lietuvai laisvės ryto. Nuoširdžius sveikinimus atsiuntė Vytautas Juchnevičius iš Kalifornijos ir Pranutė ir Otonas Kaptėnai iš Chicago ir A. Lukas. Jie savo sveikinimus padėjo ir pinigine sąjunga auka. Žodžiu sveikinimus išreiškė Balso 5 skyriaus pirmininkas, paštininkų nuoširdus bičiulis Juozas Mackevičius ir Juozas Vasukevičius.

Izdininkas Julius Pocius pranešė apie išdą. Dar turima ir kasoje keletas šimtų dolerių. Revizijos komisijos vardu aktą perskaitė Antanas Lambergas, pažymėdamas, kad kasa ir dokumentai išdinko tvarkomi gerai ir rasta viskas tvarkoje.

Susirinkimas vienbalsiai nutarė ir ateinančiai kadencijai palikti tą pačią valdybą bei kontrolės komisiją. Taigi valdybon jeina Jonas Indriūnas, Jurgis Janušaitis, Julius Pocius, Ona Idzelenė, K. ir K. Repšiai. Kontrolės komisijon — Romualdas Nemickas, Antanas Lambergas ir Martynas Nagys. Po pranešimų buvo aptarta ir tolimesnė sąjungos veikla.

Susirinkimui pasibaigus, prasidėjo kalėdinis jaukus ir malonus pobūvis. Maldą sukalbėjo kun. Juozas Juozevičius ir po maldos visi dalyviai, nuoširdžiai vieni kitiems linkėdami laimingų švenčių ir Naujųjų 1984 metų, pasidailino tradicine plotkele. Vaisė paruošė K. ir K. Repšiai, Ona Idzelenė su talkininkėmis. Ir pobūvio-kūčių metu, Sidagui vadovaujant, buvo pagiedota keleta gražių kalėdinių giesmių. Pobūvis praėjo šventiška nuotaika, tikintis, kad ir ateinančiais metais šventes galėtume švesti visi drauge.

Ta proga visi dalyviai pasirašė kalėdinių sveikinimų atvirutes PLS-gos garbės pirmininkui inž. Vacloviui Biručiiui su žmona ir Vytautui Juchnevičiui, išreiškėdami jiems nuoširdžiausius šventinius linkėjimus.

Jurgis Rimtautas

Moterys ir mergaitės slėpdavo iš rudens riešutus, o per Kalėdas gausiai visiems dalydavo.

Advokatas GINTARAS P. ČEPENAS
2649 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
Kasdien 9—6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais pagal susitarimą

Advokatas JONAS GIBAITIS
6247 So. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 val. r. iki 1 val. d.